ઉરદુ—ફોનોગ્રાફમાં,

ગવાતા ગાયનો.

---

૧ ખુબસુરતબલા.

રબકી શાન ન્યારી ન્યારી બલહારી
તોરી કહાની ઘરથર માની જાની,
ચકતાઇ ચતરાઇ પ્યારી પ્યારી સારી—રબકી
હય જહાંનમેં યહ કામ કરના નેકીપે
બંદો કા ધ્યાન ધરના
ક્રોધ કામસે મુદામ ડરના
હવસ કપટ કરત ફીરત છલકી મારી દુનીયા સારી
બદકારી નરનારી હર પ્યારી—રબકી

૨ ખુબસુરતબલા.

દેખો યારો કયા ઝક મારા બીબી અયશી લાઓ
કે જીશને આતેહી મેરા દીવાલા કુંકા હાએ
યારોકે સાથ હોટેલમેં ચંપીનકી બોટલ ખુલવાએ
ઓર યહાંતો મીસ્ટર બેયરસહ્યાહુકા ડબ્બા ગુલ હોજાએ.
મીલે જીસ્કો જોરૂ અયસી વોહ બહાર દેખે કયસી
લાઅનત સેજો યારો અયશી જોરૂકી અયશી તયશી
કોઇ આવે શાઇકલ લેકર ઓર કોઇ લાવે મોટરકાર
મીંયા તો ઘરકી ખાય હવા ઓર બીબી જાયે બહાર
ગયેરેકો દેકર હાથ બગલમેં ફીરતી હય બઝાર
અયશી ફેસનેબલ ઓરતપર હો ખુદાકી માર
ભટકે વોહ રાતકો નાટક ફાટકમેં ઉલજુલુલ
મીયાં રોકે તો બીબી કહેતી હય બી કવાયટ યુ કુલ
દેખો યારો હા તુમભી ન કરના કોઇ અયશી ભુલ
વર્ના તુમ્હારાભી યેહ કર દેવેગી ડબ્બા ગુલ

૩ ખુબસુરતબલા

હાંરે ગોરી ચાલો ન ઠારો અકેલી અલબેલી
દેખો બાલાસા જોબનવા લુટે ન કોઇ સાહેલી અલબેલી

સખીરી મંચ હારી મંચ હારી મંચે હારી
મોહે ન સતાવો અય જાઓ
કાહે રંગીલે રસીલેસે પ્યારી નેહા લગાયા બતાવો
જાઓ અબ ન બોલુંગી તુમસે ગુઈઆં રાર ન મચાવો
ગઇ સબ જાન સખીયાં કરકે ધાન કાહે છુપાત
મનકી બાત, ભેદ કહત હય મોહની અખીયા—ચાલો.

૪ ખુબસુરતબલા.

ચલે ઇશ્કમેં આર જીગરપર દોધાર.
ચયન આશકકો દમભર કયું કર હો,
મુસીબત ઝેલી બલાશર લેલી
તબીઅત ખેલી પહેન ગલે સયલી ભજે ઈશકકો
પ્રેમ પીયાલા જબ તુમ દીનો મત હમરી બખોરાઇ
હીરદે બાંન નયનનકે લાગે શુધબુધ સબ બીસરાઇ
પ્યારી પ્યારી બતીયાં કરત, ઘતીયાં તજોજી છતીયાં
લાગોજી, પ્યારે તોરે વારી વારી-ઇશકમેં.

૫ અલાઉદીન

કયેસા અંધેરા હુએ ઘેરા, ચહાપે ફેરા જલનદર ગુરૂકા
આસ મનકી, ખાસ ધનકી, દાસ પનકી, હો પુરી સભી
ભુતોંકા ડેરા, બસેરા, સનનન બેલે હુયે જીગા પતંગા,
ડુબા ચંદા, હોકે મંદા, ડારૂ ફંદા જીનોપર અભી.

૬ દાગે હસરત

આવો મીયાં બાંકે મય ચંપી બનાઉ
ચંપી બનાઉ મય પાઉ દબાઉ
ગરમા ગરમ ચંપી યહે નરમા નરમ ચંપી
બકરા હજમ ચંપી યહે મુરગી ભસ્મ ચંપી
જેશા છયલા મય બનાહુ વયશી ચંપી બનાઉં
શેઠ ગડબડ કુછ કરે ગરદન એ ચંપી ડબાઉં
ગલા મરોડ ચંપી યહે ખોપરી ફોડ ચંપી
પસલી તોડ ચંપી યહે ખુની ચોર ચંપી

૭ દાગે હસરત

મંએતો શીરીકા હું દીવાના કયા માલ હુએ જાન ગવાના
નસીહત આપ કીસ્કો આનકર સાહેબ સુનાતે હુએ

બીચારાને અલમમે કીસ્કો મરનેસે ડરાતે હુએ
યે સચ કહેતે હુએ હજરત આપ યાં સીરપ અજમાતે હુએ
કહી જાબાજ અપને કઓલશેભી બાજ આતે હુએ
કુચ્છ બાત નહી મરજાના—કયા માલ
યહાંતો તનમેં ખુદ બાકી હુએ જાને જાર થોડીસી
ડરાતે હો કીસે તુમ ખીંચકર તલવાર થોડીસી
કે દીલમેં રહે ગઇ હસરતે દીદાર થોડીસી
એક ખેલ હુએ ખુન બહાના—કયા માલ

૮ દાગે હસરત

મોરી મોહનીયાં તોરે ગોરે ગોરે ગાલ
મોરી મોહનીયાં તોરે લંબે લંબે બાલ
મદસે હું મય મતવારી મનવારી મોરી ચાલ
કાંટા લગા પ્રેમકા મય હોગઇ બેહાલ
આંખો તોરી મદભરી ડોરે બડે લાલ
ઠુમક ઠુમક ચાલ ચાલ ચલે કામરીયા જયરો બાલ.

૯ લયલા

મજેહદારી ગીલોરી ભરી લાલીયા ચાતુર હું નાર કરૂં નયારા બેપા
મારે પાનોમેં યાર ફસે સેઠ સાહુકાર અયગો જાદુ ડારીયાં
ખાઉં ખીલાઉં મય બીડાં બનાઉં, બીડમે છપન મસાલે મીલાઉ.
લઓંગ ઇલાયચી ઓર છાલીયા શકર બીચ આઈ હમ પાન બીડાં લાઇ
પકી પકી કળીયાં ગીલોરીયા બનાઈ બડી મજહ પાઇ જો રંગીલે કલુ
ખાઇ માનકો પાન હયે જાનકો જાન હયે લેલો આવ આવ
ગીલોરીયાં ખાવ ખાવ હાં હાં રંગવાલીયાં.

૧૦

બદલ ગઇ નયનારે છીનત નાહીરે
કાગલ હોયતો વાંચે ફરી કરમ ન વાંચ્યો જાય
કુવા હોય તો તાગીયેરે સમુદ્ર તાગયો નહીં જાયરે—બદલ
ખેતર હોયતો ખેડીયેરે ડુંગર ખેડયો ન જાય,
પરાયે સઇયાકી પ્રીત બુરીરે લે.૨ ભયો ચલ જાયરે—બદલ

૧૧ હરીશચંદર

મન મયલ મીટે, તન તેજ બડે, દે રંગ ભંગકા લોટા
સઉ રોગ ટળે, સઉ સોગ જલે, કરે ભંગ અંગકો મોટા

જબ તાર જમે, આજાર રમે, નવ હાથ બડેજી ભેટા
તન સાફ મન સાફ, હો સાફ આદમી ખોટાં—મન
લે કંદ દુધમેં ઘોલા, તો ભંગ બના અનમોલા
હર પાર ભંગ ગોલા, હર બાર બોલ બંબોલા
ઉઠ ભોર નહાકો ગંઝ ચડાલે ભંગ જમાલે રંગ
નીરાલે ઢંગ દીખાવે જંગી કુંડી સોટા—મન.

૧૨ હરીશચંદર

રાત યક સપના મયને બદ ખ્યારે આજ દેખા—રાત
જા પહુચી મયે યેક દેશમે. હયે રાજન!
દુર હો જાતે ઉસ્કા રાજ દેખા
જાતે ઉસ્કા તાજ દેખા, લુટ જાત સબ રાજ દેખા
સુખપર પરતે ગાજ દેખા—સપના
રાજ તારાજ દેખા તાજ મુડતાજ દેખા
રાજકે રાજાકો આફતમેં અયસા તારાજ દેખા—જા પહુચી

૧૩ હરીશચંદર

પ્યારા હમારા તું હમે દે આગ્યા જાનેકી—પ્યારા
ઈશ્વર ઇચ્છા અયશી હયે તો લગે કોન ઉપાય,
ફેર બડા જો મીલના હોતો ફેર મીલુંગું આય—પ્યારા.
પીયારી હમારી જાન નહીં કલ તુઝબીન પાનેકી,
દોલત સમાન અનધન લક્ષ્મી તન મન જીવન જાય.
નાર જો તુમશી હો ન્યારી તો કયશે જીના ભાય—પ્યારી
પીયારા હમારા તું હમે દે આગ્યા જાનેકી
ગનપન જાને નદુ તુમારા દેહું અપની જાન
સત્યપતી રહી આ પીયુ પીય રે બાનતી મેરી માન!—પ્યારા

રાગ—કાનડો—૧૪—ત્રીતાલ

લંગરવા છોડો બઈયાં મોરી કરકન લ ગીરે નાદાન ચુરીયા
દોઉ કરનસે પકડ મરોરી—લંગરવા•
તુમારે મીલનકો આઈરે પીયરવા
સાસ ન નંદકી મય ચોરીરે ચે.રી—લંગરવા૦

૧૫ ખુરં૦ જરં૦

ધુવેકી ગાડી ઉડાએ લીએ જાય
પયસેકા લોભી ફીરંગી યારે બાબુ

જાત નહીં દેખે જમાત નહીં દેખે
એકહીમેં સબકો બીઠ ય લીયે જાય
હીંદુ મુસલમાન ભંગી ચમારશે ટીકીટકે
રૂપે ગીનાય લીયે જાય
દીલ્લી શહેરસે ચલે જો મુસાફીર
બંબઈ કલકતા ભગાયે લીયે જાય

૧૬ ખુ૦ જા૦

આલમમેં હય ખુબી સારી પયસેકી
બાબા માઇ બેટા જોરૂ પ્યારી પયસેકી
જીલ્લત ખારી ઇજજતદારો પયસેકી
જહાં દેખો વહાં મારામારો પયસેકી
પયસે લાના જયસે પાના દુઃખ ઉઠ ન સુખ ઉઠાના
સર કટાના જીસે જાના તબહો આયા પયસેકા
કયસી ખારી ઓ લાચારી ખીદમતગારી તાબેદારી
સબો..........મકકકારી એ... ....કમાના——પયસેકા
અદના આલા બનીયા લાલા ગોરા કાલા બચ્ચા બાલા
દેખા ભાલા સબકો વાલા ઓ દીવાના પયસેકા
છોટા મોટા સચ્ચ. ખોટા શાબુ ઝોટા થાલી લોટા
કુંડી સોટા——પીના——ખાના પયસેકા

૧૭ ખુ૦ જા૦

જીસ્કા જાની જુદા હો જાવે ઉસ આશકકો નીંદ ન આવે.
બારા જોબનવા પ્યારો સુરતીયાં દેખુંતો જીયા લલચાવે મોરી જાન
ઊંચી અટારીયા ચંદનકે બારોયાં ચહડુંતો જીયા ગભરાવે—ઉ૦
ગેહરાસા કુવા પાતાલ જળ પાણી ભરૂતો જીયા ગભરાવે મોરીજાન

૧૮

તક તક મારે નજરીઆં રામ,
કાલીસી જુલ્ફોમેં જીયા લલચાય—તકતક૦
એક તો મારે તોરી બાલી ઉમરીઆ દુજો મારે જોબનવા રાય
ત્રીજો મારે તોરે અંગીઆકી બટવા
કયા જાદુ ડારા નઝરીઆ રાય—તકતક૦

૧૯—રાગ—પહાડી—લાવણી.

કયસી બજાઈ તુને બાંસરીયાં સુન બનસીવાલે,
જીયાકો આવે નહીં ચયેન રે, દીન રયેનરે
કયા કહેનારે—સુન બનસીવાલે—કયસી૦
તેરે સુનાયે ગયો, જીકો લુભાયે ગયો
અમૃત બરસાયે ગયો
બ્યાકુલ ભયે તોરી બનસીસે દીન રયેનરે
કયા કહેનારે—સુન બનસીવાલે—કયસી૦

૨૦—રાગ—માંડ—કવાલી.

હઠ છોડ સખી ચલ સંગ મેરે તોહે કાના આજ બુલાવત હય
ઈત તો તુમ બયેઠી માન કીયે, ઉતતો મોહન ગભરાવત હયે—હઠ
નહીં તુમ બીન વાકો ચયેન પડત, નહીં ખાન પાન કછુ ભાવત હયે
મોર મુકટ કછુ નાહી પહેનત, નહીં અંગ સુગંધ લગાવત હયે—હ.
નહીં ધેન ચરાવત જાયે સખી, નહીં બનસી નાદ સુનાવત હુએ
અયશો હીયો તેરો કઠીન ભયો, તોહે લાજ શરમ નહીં આવત હયે
જાકો જોગી જન ધ્યાન ધરત, બ્રહ્માદીક નાદ સુનાવત હયે
અયસે પ્રભુકો તું ભુલ ગઇ, વોહ તકસીર માફ કરાવત હુએ—હઠ

૨૧ જુલ્મેહેશી

સઇયાં મુઝે હાથોકે કંગન બનાદે
કંગન બનાદે તુ પોહોંચી બનાદે—સઇયાં
જો તું કહેગી વોહી સુનુંગા લાઉંગા વોહી મેરી જાન
(ચલો) તેરી કસમ લાઉંગા વોહી મોરી જાન
(દેખા જાઓ જાઓ) લાઉંગા વોહી વોહી મોરી જાન
તઓબા તઓબા તઓબા દેખો છોડો ટુટા મેરા હાથ
(ઉઇ મર ગઇ હાએ અરે બાપરે)
બાલીભી બનવાદુ તુઝે બુન્દેભી બનવાદુ તુઝે
હંસલીભી બનવાદુ તુઝે કડે છડે દોનો તહરેદાર
(હાં) અએસે ચલું અયસે ફીરૂં ફીર ન કરૂંગી તકરાર
(સચ) સબ કુચ્છ હય તઇયારીએક બોસા દીલાદે—સઇયાં

૨૨ દુશમને ઇમાન

ભાઇ કયા સુની મંયને ખબરીઆ ગમસે જીગર છલની મોરા
હીમ્મત સગરી ટુટતી જાએ હાં તોરી બીપતા સુની
ન જાએ મેરા કુચ્છ નહીં અબ ચારા—ભાઇ.

શેર—ગમકી આકર છાગઈ શામ લે આઈ શામ
મેરે હકમેં કયા બુરી ખબર યેહ લાઈ શામ—હીંમત

૨૩ દુશમને ઇમાન

શએર—મત માનગો ગુસ્સે ન હો આપસમે દોનો નેક હો
લો છેડ દો અબ રૂઠના દીલદાર દીલબર એક હો
છોડો રૂઠા મનાઈંગે બાતે લો આઓ
દોનો મીલ જાએ ન જી કો જલાઓ
હટો શરમાઓ ના સતાઓ કીસકા જુલમ હુએ બતાઓ
નાહક મુઝકો ના બનાએ—છોડો
રજ દીલમે કરો ન જાન બખશો કુસુર
મય હું પીયારી તેરી રાખે મેહેરબાની
હુઇ લડઈ દીલ્લગી આઇ અચ્છી લગાઇ ખુબ બુઝાઇ
ખફા નહો જાંઆ સીનેસે લગાઓ બહુમ ખુશી લગાઓ

૨૪ દુશમને ઇમાન

ભાઇ રહેમત બરસે તુઝપર ઇસકા બદલાદે ખુદા
મયેતો એકસહુ દુખીયારી ગુરબત આફત હુએ સરભારી
તો રએહસાં મેરે સરપર મુશકીલ બીપતા દી છુડા—ભાઇ
સાથ દીઆ જો લે લી તેરા ફરજ બજાયા મં એને મેરા
રહેમ તુમને ઇસદમ ખાયા જોરો જફાસે હમકો બચાયા
જાઓ હાફીજ હુએ વોહ સબકા—ભાઇ.

૨૫ દુશમન ઇમાન

તુનેહી મુઝકો ખબતી કરડલા હુએ આંજ
દેખુંગી મં ચભી કે હોતા હુએ કયા આજ
ગડબડસે મેરા તો ઘરભરમે હુએ રાજ
જંતર મંતર તંતર નાટકવાલોંકો આતે હુંયે કયા ખુદા
સરપર ચહડકર આકર જાલ બીછાને હુંએ
મુઝસે શરીફોંપે યહસહા—તુનેહી.

૨૬ દુશમને ઇમાન

સારી તીરછી અદાને લુભા લીની
દીલપે બરછી નજરકી લગા દીની—બાંકી
કાફીર અદાપે હાય મંયે તો મચલ ગઇ
હીરજમે વાકે મોરી જાન નીકલ ગઇ

ઉઠતા હમ કરદે જીગર હોવી હમે રેતે બસર
સબરેસ કરાર છીના બેકલ કીની—બાંકી

શએર.

દીલકી હાલત હમે ફરીયાદ સુનાઇ ન ગઇ
બાત બીગડી હુઇ આશકસે બનાઇ ન ગઇ
અપની તરકીબ સીતમગરપે ચલાઇ ન ગઇ
ઇસ લીએ આજ મેરી આજ દોહાઇ ન ગઇ
ચાલ સોહાની જાની નઇ જવાની માની—તીરછી

૨૭ દુશમને ઇમાન

કપતાન—મોટે પેટવાલે મીયાં જાઓ
બુટેમીયા—જાઓ કપતાની નહી દીખાઓ
કીમીઆ—દોનોમે લડાઈ ખુબ ચલી હુએ
બુટેમીઆ—સમઝા હુએ કયા યેહ મુઝકો—મોટે
કામીઆં—મેં એ હું પીયારે પીયારી તેરી
બુટેમીઆં—વાહ કીસમત મેરી ખુલ ગઈ
કીમીઆં—હાં એક પાગલ હુએ એક ઉલ્લુ
કપતાન—જાઓ જાઓ મરજાઓ ગડજાઓ મુંહ ન દીખાઓ.

૨૮ અલાઉદીન

હમદમ આઓરે, ધાઓ સબ મીલકર સહેલીઆં—હમ
યે અબ કએસા પુર ગમ થા,
ડરડર જીયા મરે કાપે, મન ગભરાય—હમ
દોડો દોડો મીલકે સારી, મેરે દીલકી બેકરારી
દેખો ભાલો બારી બારી, સારી વા કીધર ગઇ
ગડગઇ, મરગઇ કીધર ઉડ ગઇ,
સારે ઘરમેં, હુએ નઝરમેં, કોઇ નહીંરે—હમદમ.

૨૯ ખુબસુરત બલા

" હુવે બાઇકાટ મીલા ટીનપાટ ગઇ તેરી મેરી જોરૂજી (૨)
કયશી ડાલીધી લુટ માગે ફાસનકા બુટ
કભી ન લાવે સુટ, મડમ જાયે રૂઠ
અયશી બનીથી ફેશનપે લુટ,
મુજે તો મેરી જોરૂને સમજાથા લોટ

ગઈ બરસે બલા, પાપ સરસે ટલા
અબતો વોહ ટોપી અમ્માના પુરાના વોહ જામા સજાંકે
કરે ઠાઠ માઠ

૩૦ ખુબસુરત બલા

હાંરે કોઇ બાંકા સીપૈયા લુભાય ગયો,
હારે મોરે જીયા હીયામેં સમાય ગયો—હાંરે
તન મન બારા જોબન પ્યારી ફુબન વારૂં જીયરવા
સંઈયા દીવાની બનાએકે સોહાયે રીઝાઈ ગયો—હાંરે
કોઉ ઓર કુછ સુઝત નાંહી અયશી ઝલક દીખાયે,
આ બસે નયનમેં મોરે રાખું પલક છુપાયે,
અબતો હુએ ધ્યાન એહી ઉનપર કુરબાન ગઈ
તન મન ધન વાર દઇ છયલા મોરે મન ભાય ગયો

૩૧ સુફયદ ખુન

દુનીયા એક મુસાફીર ખાના હયે પ્યારે નામ ન અટકાના
સાજ સમજકે આ બયેઠે હુએ, ભોરકો હુએ જાના
ચુન ચુન મટ્ટી મહેલ બનાયા લોગ કહે ઘર મેરા
ના ઘર તેરા ના ઘર મેરા, ચીડી રયન બસેરા
મત લલચાના દીલ ન લગાના હરકા ગુન ગાના

૩૨ સુફયદ ખુન

ચીતવનને તીરન જારી દીલપર ઓહ મારા
મંએ દીલ દેકર પચતાઇ ઉલફતમેં ન રાહત પાઈ
ચાહતસે બાજ આઇ દીલમેં હુએ પીતલ સાઈ
એહ તનમન સારા તુજ પરવારા દીલપર સાર—મારા
મહબતકી ચાહત સારી હયે દો દીનકી સબ દીલદારી હયે
બસ મુહ દેખેકી યારી હુએ દીલપર આહ મારા

૩૩ મીઠા જહર

માન ગોરી ન મોરી ઠઠોરીપે, નાક ઘીસનારે,
ચલરે ગોરી બનાવન વાલે ગોરી બનકો મુંહતો
બનાં લે મેરા ન પીછા લે જારે રીજાલે—જા જા જા
રહમ ખુદારા પરી દીલારા મએં હું ગુલાંમ તુમ્હારા
વાહવારે સપેરે પુરે લુટેરે યે હમેરે
યે ગુન તેરે અમસે તો મેરે લાખો હુએ ચેરે—જા જા જા—મા

૩૪ મીઠા જહર

અટારીયોપે ગીરા કબુતર, આધી રાત
સુન ભાઇઓ હમારી હમ તુમ કરે દો દો બાત
નહીં નહીં દીવમ ભાઈ તેરા જાગે સારી રાત
ખેંચ લાયા હુએ ભલા કોન સરે બામ મુજે
લોગ કરતે હુયે તો કીસ નામસ બદનામ મુજે
રાતકે વકત દો પાઉઓ છુપકર આના
આપહી સોચ લો હુએ આપસ કયા કામ મુજે

૩૫ મીઠા જહર

મેરી ફુલતી ફુલતી જોબનકી ડાલ રખુંગી કયસે સંભળકે
એ જવાની દીવાની આ ગઇ કહાં રખુ મએં ઇસકો સંભાલકે
યહાં જોબનકે હમલ નીરાલ વહાં કંગનને પાઉ નીકાલે
પડે દો દો મુસીબતસે પાલે ઉસે તાલાશ કરત જાઉં તો
ઇસકો રખુંગી કઅસે સંભાલકે—મેરા

૩૬ દીલ ફેરોજ

દીલે નાદાનકો હમ સમજાએ જાએગે
હીજરમે જીનકે જાન ચલી હુએ
ન વોહ એહલે સીતમ બુલવાએ આએગે
સખત પથરસે જીયાદા હય તેરા દીલ કાનીલ
હુઇ આશન નાજાબાજકી મુશ્કીલ કતીલ
ઉરફ બેદરદ સીતમ પેશાઆ જાહીલ કાનીલ
ન કીયા જીબ્હા ગયા છોડકે બીસમાલ કતીલ
દહને જખમે પુકારા કીયા કાતીલ કાતીલ —
કીસે જખમે જીગરકે એક ચરકે દીખાએ જાએંગે દીલે નાદાનકો

૩૭ દીલ ફેરોસ

દીલ જાની મેરે મેરી તુને કદરભી ન જાની
અબ આવો સંઇયા સતાવો ન મઇયા
નજર આવો સંઇયાં નજર આવો સંઇયાં જાની દીલ બર
જો ચમનશે ગુજરે તું અયેસલા
તો યેહ કહેના બુલ બુલે જારશે
કે બીજાકાં દીનભી હુએ સામને
ન લગાના દીલકો બહારશે.

૩૮ — ઝેરી સાંપ

સાવલ બાંકેરે નજર મોરી આ ગયે
ન કુછ કહે ગયે ન કુછ સુન ગયે
મોરી બાલી ઉમરીયામેં રોગ લગા ગયે
કયા ખબરથી કે કોઇ તીર અહા હોતા હુએ
દેખ લેનાભી હસીનોકો બલા હોતા હુએ
મીઠાં મીઠાં સાયહા દરદ ઝરા હોતા હુએ
જલમે તનહાઇ મેં હોતી હું
કીસે પુછુ કે મેરે દીલમેં એ કયા હોતા હુએ

૩૯ — ઝેરી સાંપ

પાપી પપીહા જારે જારે જારે નકારે કારે કારે
પીપીકી બોલી ના બોલ બોલી ગોલીસી લાગે
જાગે મએન બચેનસે જા જા જા
જાનત માનત નાહીં દુઃખ કાહુકા
કુકોંને હુકોંને ભાલે સંભાલે હુએ છાતીમેં છેદ કીયે
પીયા બીના જીયા ડરે તેરી ધુન ધીર હરે તન અગને લગે
કાહે સતાવે દુખીયારી હું બેચારી આહો જારીકી હુએ બારી
હાએ સઇયાકો આને દે તાને પે તાને દેરે જા જા જા

૪૦ — ભુલ ભુલઇયાં

ચલો જંગ કરેં ન દીરંગ કરેં દીલ તંગ કરેં
મીલ ઢંગ કરેં સભી સંગ કરેં, ચલો યારો સારો
મારો મારો છાપા મારો ઘાત કરો સભી સંગ કરે—ચલો
હમ જરી સીતમગરી સીતમગરી દીખાએ, યારો
સીપ હુગરા દીલાવરી દીખાએં, હાં હાં હાં હાં હાં
કામસે નામ હુએ યાર, ઇધર ઉધરસે ભરકે કીસે
જરસેં હમ ફીરેં

૪૧ — ભુલ ભુલઇયા

સબ ઘર પાગલ, સબ ઘર પાગલ સબ ઘર દીવાના
અંદર પાગલ બાહર પાગલ ચકકરમેં આના
નોકર પાગલ ચાકર પાગલ કીસકા ગમ માના
સબમેં અબદુલ કરીમ દાના
યા ખુદા કયા હુવા ગજબ, યા ખુદા પાગલ હુએ સબકે સબ

ક્યા કરના મેરે મઓલાં, હું એ પાગલ આલા, અઓલા
હુએ ખુન હમારા ખવલા, છુટા પાના ખાના
આગ લગાઓ તુંમ દરદર ફીરના હો મહેરમ
સબમે અબદુલ કરીમ દાના.

૪૨ ઝુલ ઝુલઇયા

તેરી મેરી જોડી બની
પીયા પીયારેપે જાઉ નીસાર સુંદર જીયા પીયારે આજા મયે વારી
મેરી જાન નયનાસે નયના લગાઓ
મુઝે ભારીસી સાડી દીલા લારે જીસમે ગોટા કીનારી
મસાલા હો આલા દીલબર સુનદર મનહર જાન
લે સામાન ચલ દુકાન—
મએ કુરબાન મએ કુરબાન હું હરબાન.

૪૩ ઝુલ ઝુલઇયા

સુન દીલબર સુંદર જાન બાના
સબ તન મન ધન કુરબાન જાન
પડી જો નજરીયા તું મેરી સુંદરીયા જોબન ભરી મદમાતી
મુજરયાં
મીલકે સવરીયાં ચલેંગે બજરીયા
ચમક દમક રંગ લાએંગે સુંદરીયાં—સે દુંગાજી હાં
મએ ચોલી સાડી લેદુંગા—જીહાં
મએ ઘોડા ગાડી લેદુંગા—જીહાં
મગ બાગો બાડી લેદુંગા—જીહાં
મએ મીઠી તાડી લેદુંગા—જીહાં

૪૪ હામાન

કરમ કર મેરે હાલપર અએ કરીમ
તેરા નામ રહેમાન હુએ ઓર રહીમ—કરમ
તુંહી દોનો આલમકા સુલતાન હુએ,
જહામેં ન માયા તેરી શાન હુએ—કરમ
ફના હોનેવાલા હુએ સબ કારોબાર,
રહે નુર તેરા શદા આશકાર—હામાન.

૪૫ ઝુલઝુલઇર્યાં

મલા મુંબઇલા જાયચા તીકીટ કાઢુન કવા દેઇના
આલા ખંડાળ્યાચા ઘાટ તીથ ગાડી હોત તાટ
આતા બોગદીય તુન ગાડી કાવ જાઇના
માજી ગવલ્યાચી રાધા કાશી ભોવલા દુધ
ગોરે ગાલ દેના તન રાહીલા

૪૬ ખુદાદોસ્ત

કયા ખુબ મજેહદાર હયે યે ચાહકા પ્યાલા
લો ઈસ તરંગ તૈયાર હયે યે ચાહકા પ્યાલા—કયા
છે ટાંક શકર દુધભી નૌટાંક પડા હયે,
બાલાઇસે તૈયાર હયે યેહ ચાહકા પ્યાલા–કયા
ઇસ ચાહકી હરદીલમે' ભરી ચાહ ન કયું હો,
માઅશુકે તરેહદાર હયે યે ચાહકા પ્યાલા–કયા
બરસાતમેં ઓર જાડેકી મોસમમેં કહું કયા,
ગરમીસે મદદગાર હયે યે ચાહકા પ્યાલા—કયા
કાફીકો મંએ કુરબાં કરૂં ઓર કાવેકો સદકો,
સાલમકો કરે ખ્વાર હયે યે ચાહકા પ્યાલા—કયા
કયા શીરો બીરંજ કેશરો શરબતકી હકીકત,
ઇન સબકાતો સરદાર હયે યે ચાહકા પ્યાલા–કયા
પીના હોતો પીલો અભી પચતાઓગે આખર,
બીકતા સરે બાઝાર હયે યે ચાહકા પ્યાલા—કયા
યેહ ચાહ મહોબતકી હયે ચીનાઇ નહી હયે,
આફત ઝરીફ ઝાર હયે યે ચાહકા પ્યાલા–કયા

૪૭ અસીરે હીરસ

મજા દેતે હય કયા યાર તેરે બાલ ઘુંઘરવાલે
નીકલે મેરે દીલશે આહ, જાતાથા વોહ રશ્કે સાહ
દેખા દુશ્મનકે હમરાહ, દોનો હાથ ગલેમેં ડાલે–મજા
પહેલેથી મુજશે તકરાર અબ તું કયું કરતા હય પ્યાર
અબ તેરી તરફશે યાર મેરે દીલમેં પડ ગયે છાલે–મજા
તેરી ભવે હય યા સમશીર, તેરી ચીતવન હય યા તીર
હય આંખો બુતે બે પીર યા હય જહેર ભરે દો પ્યાલે–મજા

કોઇ દમકા હું મેહમાન, એક નજર ઇધરભી જાન
મેરી આંખો હૈ કુરબાન, ઓ મુહ ફેરકે જાનેવાલે—મજા.

૪૮ અસીરે હીરસ

તોરી છલબલ હય પીઆરી તેરી કલબલ હય ન્યારી
કરો બાતો ન મોસે સાંવરીઆં જાન
તેરી જુલ્ફે હય કાલી તેરે ગાલોપે લાલી
તેરે નયનાકી લાગે કટારીઆ જાન
જાઓ જાઓ નાહાં મોહે બનાવો જાન
નયનોસે નયના મીલાઓ મોરી જાન
એજી છોડોજી હાત કરો ઓરતસે ઘાત નહીં યેહે બાત
એજી વાહ વાહ વાહ વાહ વાહ—તોરી

૪૯ ખકાવલી

કોઇ રબકી મરજી કયા જાને દુનીઆ મતલબ અપના જાને
જો જીસપર બીપતા બીદતા હયે જાને મોલા જાને—કોઈ
જો મે જાનું તું કયા જાને ફરમાના ઇંદર રાજાને
નુરીમે નુર સમાજાને આદમકો આદમ પાજાને
જબ રંગમે રંગ મીલા જાને તબ તનસે સંગ છુટા જાને
કોઇ રબકી મરજી કયા જાને

૫૦ બકાવલી

ચલ ઘોડે અસવારરે ચલ ઘોડે અસવાર—ચલ
ટીકટીક ટીકટીક ઘોડા સટ સટ કોડા મારરે—ચલ
નાન કબાબ ઓર ભાજી જીસપર બેવડા બોટલ ચારરે—ચલ
બલ બલ જાતું, યાર બનાતું, દેખ મેરા સીંગારરે—ચલ

૫૧ સુરીદેશક

છાંડો છાંડોજી મોરી કલઇયાં,
દુખાવ નહીં બઇયાં પડું મેં પઇયાં પઇયાં
ઓહ ડગરીઆં સબ તોરે ડગરીયા કરો દેખો જો લડકઇઆં
કોઇ સખી જો સુન પઇયાં આ આ આ આ જઇઆં
ચુરીયાં મારી કર કાહ દેખો તુમ રામ દોહાઇ
કાંપે હીયાં જીયાં એ મયા રસીયા કયાં મન બશીયાં
આવોજી આવોજી ના તરસ-વોજી હે હે હે હે બાકી જનીયાં

૫૨ ગુરીદેશ

છુટી પીલાકે લુભાઇ ગયા, કોઇ સુજે
બડી સવેરે જો કોઇ છાને વાંકી લંબી ડીટ
ઉડત ચીરાઇયા વાહ પહેચાન ગીરી સડક સેઇટ,સવેરે ફેરછ નેગી
દુસરે પહેર જો કોઇ છાને વાકે લંબે કાન,
તવા કટોરા બેચ ડાલકે ઘરે લોટે પર ઠેય ન, સવેરે ફેર છનેગી
તીસરે પેહેરે જો કોઇ છનેજુ બાદવકી કીચ
ઘરકે જાને મર ગયે ઓર આપ નશેકે બીચ, સવેરે
ચવથે પેહેરે જો કોઇ છાને બચ્ચા આપકી આપ
બેજોરૂ બેસુસરે કહો છે બચ્ચેકો બાપ, સવેરે

૫૩ મજમે ફાની

મોહે રેસમકી સાડી દીલાઓ
સાડી દીલાવ ચોલી પહેનાવ એ ધનીયા દુકાનીયાપે મોહલે જાવ
ગોટા કીનારી દહેલીશે મંગાદો
લાદોગે નામપે કુરબાન હાંહાં મેરી જાન એક વાર બોસા
સાડી લાદો ચોલી લાદો ફીર બોસા માગો
ચાલો મારકીટ આવ, પહેલે પઇસે તો દીખલાવ
પાન પાઇનકી આર મારવાડી દે ઉધાર તે હે ખ્વારકી બકાર,

૫૪ ઇન્તેકામ

સઇયાં મોરી માન લે મત તો હારી વારી—સઇયા
ઇનની બીનની કબસે મત સમજા રહી
મેરી માનલે લય તેહારી વારી
કાલી કાલી ઘટા નયા રંગ દીખલા રહી
ચાલો સખી સેજરીયાપે બીજલી ડરા રહી—માનલે

૫૫ ઝેરી સાપ

દેખુંગી પીઆરે અબ્બાકા મુખડા
પીઆરા પીઆરા, પીઆરા પીઆરા, પીઆરારી—
ભુલે હુવેથે હમેં અબતક દીલસે
દીલસે ભાયગા સારા સારા, સારારી એક મુદતકા દુખડા
રૂખ્ખેગા ઉદફુંત બહમ અબ સબ કુન્બા
કુન્બા ફીરવાઓ સાચ, ગારારી—દીલ ઉખડાહી ઉખડ

દાદરા—માંડ—૫૬

મોરા જોબન બીતા જાય બાદીલાં બેગે આયોરે,
પીયુકો પતીયાં લીખું મંય તોપે લીખું સલામ,
જા દીનસે પીયુ બીછડ ગયે નેનન નીંદ હરામ,
મોરા જોબન બીતા જાય બાદીલા બેગી અયોરે.
સાજન ચાલે ચાકરીરે ઘર ઘોડેપર જીન,
જો મંય એસા જાનતી તો લેતી ચાબુક છીન—મોરા જોબન
જીન નેનસે દેખતીરે કહાં ગયે વો નેન,
તીલ તીલ પ્રાન બડાઇકે અબ લાગે દુખ દેનરે—મારા જોબન
નદી કીનારે ધુવાં ઉઠત હુય મંય જાનુ કુચ હોય,
જીસકે કારન મંય જલી કહી વોહુ ન જલતા હોય,
મોરા જોબન બાતા જાય બાદીલા બેગે આયોરે.

માંડ—દાદરા—૫૭

ઉઠો પીયા જાગો અકેલી ડરલાગે, ચુનચુન કલયાં સેજ બીછાઇ
ઇતનેમે હો ગઇ ભોર રે—ઉઠો૦
આધી આધી રતીયાં કે પીછલે પહરવા
તડપ તડપ જીયા જાયરે—ઉઠો૦
આબાકી ડાલીપે કોયલયા બોલે,
બનમેં બોલે મોરારે—ઉઠો૦

૫૮ શદેહી નાજ

મેરા દીલતો દીવાના જાન તેરે લીયે
બાલ બાલ ગજ મોતી પીરોઉ.
મોરા બાલાસા જોબના તોરે લીયે
નાલશ કરોગે મય કરને ન દુંગી
મયને છોડા જમાના જાન તોરે લીયે.

૫૯ ખુનેનાહક

માનો માનો માનોરે પ્યારી બતીયાં
જા જા નાહી દીખાવે, તું જતીયાં એહુ બતીયાં સુરતીયાં
બોસા દે એક ગોરે ગાલકા પ્યારી,
જાન બોસા દે એક ગોરે ગાલકા
ચલ મુએ હટ ઘુસ તું મંગુસ મુએ
મય જો જાઉં તો પસ્તાયગી દુલ્હા કહા મુજસા પાયગી
નીકલ નીકલ ઉધરકો ન ચલન અબ ચંચલહો-

६० कृष्ण च०

કુલ લેજોરે રસીલાં નાજુક કુલ લેજોરે
મારા કુલ તણાં નથી મુલ સુંદર કુલ લેજોરે
કુલ લેજોરે રસીલાં કોમળ કુલ લેજોરે
હું તો વેચું છું પ્રેમને મુલ–સુંદર.

૬૧ કૃ૦ ચ૦

પ્યારી માલીની મતવારી અંગે ધમક ભરી પ્યારી ભારી
તારી કીકી કામણગારી–પ્યારી
કયાંરે બન્યાં ગોરી નાજુક બાળા
કયાંથી શીખ્યાં ગોરી નેણોના ચાળા
વેણો શીખ્યાં કયાં ગોરી મરમાળા
લોભાયે નારી બીચારી–પ્યારી

૬૨ કૃ૦ ચ૦

રસવાલે નીંબુવા લાઇ સાંવરીયાં મયે તોડકે
આમન ખટ્ટી જામન ખટ્ટી ખટ્ટી સબ તરકારી
મીઠે દોનો જુબનાં મેરે યે નીંબુવા સરકારી–રસ૦
જુઈ સુંધી બેલા સુંધા સુંધા હર ગુલ ભારી
ગોરે ગોરે ગાલોમેં હુયે ખુશબો સબસે ન્યારી–રસ૦

૬૩ કૃ૦ ચ૦

દીન દયાળુ છે મારો શ્યામ મારો શ્યામ મારો શ્યામરે
કરૂણા સાગર ભકત વત્સલ એજી ભીડ ભંજન.એ કરૂણા સીંધુરે
પ્રેમી સઉપરછે સુંદર શામ સુંદર શ્યામ સુંદર શ્યામરે કરૂણા૦
કીડીને કણ હાથીને મણ
એમ સઉને પોષે મારો કહાન મારો કહાન મારો કહાનરે–ક૦

૬૪ સન્યાસી

સહુ સાહેબો પધારો, મારી શોભાને વધારો
વરઘોડો છે મારો, આજે
ઘોડાગાડીઓ જોડાવું બેંડવાજાં વગડાવું
મોટી મોટરો મંગાવું, વાગે પં.પં.પં.
મોટો મંડપ રચાવું, લેટ કીટસન લગાવું
રૂડાં ગીતો ગવડાવું..................વર
જરીનો જામો પેરીશ હું, છબીલો ઘોડ ચડીશ હું

નાચું નાખી દઇને હું, પેળામાં ફુલ બાવેશું
છેડા બાંધીને ચડું, છાબેલાની સાથે—વર

૬૫ સન્યાસી

હેરી આઇએ સાહેલી ગુન ગાઇએ રાધા વરકો
જાઇએ જીવનપર વારી, પ્રીય પ્યારી
કુંવર કનઇયા, બંસી બજઇયા, ધેનું ચરઇયાં લેઉં બલઇયા.
લટક લટક આવત લાલ સોહાવે સંગ ગ્વાલ
રાધાકો પ્રાણુ પ્યારો, નટવર શ્રી નંદ દુલારો
હસત હસત મોરો મનહર લીનો લાલ બાલપે વારી

૬૬ સન્યાસી

પીટયા હઇયા કુટાને, હું હાથમાં રમાડું
એ ઘરડા ખુવડને, હું નખરે નચાડુ
જો કહું કરો સલામ, કે'શે આપનો ગુલામ
તો તો લીલી મારૂં નામ
પીવાડું પાંહડે પાણી, ફરૂં હુ થઇને શેઠાણી
કહુ પ્યારા છો મારા, તમારી હું હારા, હસીને હસાડું
પહેરીને ફુલ ડરેસ, ફરૂ હું ફેસનમાં
ન ચાલું જમીનપર, ઉડું બલુનમાં
હાથોમાં, બાથોમાં, વ્હાલાની રહીને પ્રીતીરસ પીવાડું—પી

૬૭ જુગલ જુગારી

મનરે ભમરા જા ઉડી હાવે, પીયુને ખોળી અહીં લાવે—મનરે૦
વાટુ જોતાં વીતી રયણી આંસુડે વીત્યો દીન
હઇયા બંધ તુટવા લાગ્યા, મૃત્યુ થશે પીયુ વીણુ—મનરે

૬૮ સન્યાસી

ચાલો લટકેથી ચાલ, બની અલબેલા લાલ
ખુબ મીલાવ્યો તાલ, વરણાગીઆ
ભલી લાગી છે ભાલ, થયા નસીબે ન્યાલ
વાહરે ફાંકડાજી લાલ, વરણાગીઆ
મીંઢલની બે જોડા મંગાવો, પીઠી ચોળાવો પીયારા
હીરા મોતીના હાર પહેરાવો, ફરૂં ફેસનમાં પીયારા
ગીતો ગવાડું લાંબા લ્હેકેની પડઘમ ઢોલ મહી સારા

ખરરર—ધુમ

અલબેલે છે લાલ લટકાળા, પેરીને વરમાળા, છબીલા છોગાળા
રે લાલ વરણાગીઆ

૬૯ સન્યાસી

હું'બા હાં ચાલો
શ્યામલાલ શેઠીઆને જઇ સમજાવીએ, ઠીકછે.
ફુલણજી ફાંકડાને ફંદમાં ફસાવીએ, ઠીકછે
કમળના કંથજી સ્વામી સુજાણ છો
વાહરે અલબેલી હું ગોરી ગુરૂ ખાઉછો
જાય છે લેવા મારા લાલકાકા લાણુંજો
આપણું શું જાયે ભલે થાયે રમખાણ જો
હું'બા હાં ચાલો, વખત જાયે ઠાલો, આંધળે બહેરૂં જઇ
આજ અથડાવીએ

ગઝલ—૭૦

અગર હમ બાગબા હોતે તો ગુલસનકો લુટા દેતે
પકડકર હસ્તમેં બુલબુલ ગુલોસે જા મીલા દેતે—ટેક
જો હોતે બાગકા માલી લગા દેતે કુલકી ડાલી
ગુંથાકર હાર ફુલોકા વો દીલ ભરકુ પેના દેતે
જો હોતા બાગકા ભવરા કલીકે બીચ છુપ રહેતે
મજા ઉલફલતકી લેલેકે સુબો હોતે નીકલ જાતે
હમારા દીલ અગર પતંગ હોતા ઉડાતે ગમકે દોરેસે
ચખકે ઇસ્કકા મજા પતંગ ઉસ્કા કટા દેતે.

૭૧ વીણાવેલી

અરે શું માનવનો અભીમાન પલકમાં ટળી જશેરે
ખરે જેમ પીંપળ ઉપર પાન પલકમાં ખરી જશેરે
પલકમાં ખરી જશેરે, માટીમાં મળી જશેરે—અરે૦
ઘડી જીવતરમાં ઘડી એક સુખની નાઆ........રે નથી,
મુઢ મમતમાં તોયે મરતા આઆ.......રે મથી
પામર નર નાદાન—અરે શું૦
કાયા કલેવર કારમું છે ગંદકીનો ગાડવો,
સમજુ જને સમજી જઇ અભીમાનને વણસાડવો
અભીમાન ફણીધરને નહીં દુધ પાઇને પેંધાડવો,
રાવણ સરીખે માનથી લીધો નથી કંઇ લાડવો—અરે

૭૨ વીણાવેલી

કાયા કાચો કુંભ છે જીવ મુસાફર પાસ
તારો ત્યાં જાણજે, જયાં લગી શ્વાસોશ્વાસ
સદા સંસારમાં સુખ દુઃખ સરખા માની લઇએ,
રાખે જેવી રીતે રામ, રંગે તેવી રીતે રહીએ સદા૦
પીંપળ પાન ખરંત, હસતી કુંપળીઆ
મુજ વીતી તુજ વીતશે, ધીરી બાપડીઆં
નહીં જેવીને તેવી નીત્ય કોઇની નભતી જોઇએ.
દશાના ઢંગ રૂતુના રંગ જેવા દેખી લઇએ—સદા૦
કદી મોહલાતો માળીઆં, કોમળ છપ્પર ખાટ,
કોઇ દીન એવો આવશે ભુખ્યા ન મળે ભાત—સદા૦

૭૩ વીણાવેલી

સુંદર શામળીઆ, નામ જપીશ નીત્ય તારૂં,
મનહર ના મળીઆકારશી કરવત ધારૂં,
શામળા શણુગાર હમારા, કાળજું હરયું કામણગારા
ત્રીનવે કરગરી દીન દારા, દરશ દો દીલદાર તમારા
ક્યાં હું કહું દુઃખ મારૂં—સુંદર શામ૦
આસપાસ નહીં વાસ નીહાળું—અહહ ત્રીભુવન ભાસતું કાળું
નીરખું નહીં કદી સુખડું રસાળું—જઇ હીમાલય ગાત્ર હું ગાળુ
સાક્ષી દેવ દયાળું—સુંદર૦

૭૪ વીણાવેલી

પ્યારે તોરે અંગમેં ફુલનકી બહાર હય—સ.
ફુલનકે બાજુબંધ ફુલનકે ગજરા
ઓર સોહે ફુલનકા ગલે હાર હય—પ્યારે
નેના કમળ ઓર ચહેરા ગુલાબ હય
ગોરે ગોરે ગાલ સઇયા ગુલે અનાર હય—પ્યારે

૭૫ વીણાવેલી

છોડોરે કુંવર મારા હાથને
અમે જપીએ નીત્ય નાથ—છોડો.
આઘા રહો અલબેલડારે અમે જોગીઓનાં બાળ,
સંસારને ઝેર જાણીએ છે પ્રપંચ પ્રેમ જાળ,
બાળા અમે પ્રજાન.થ—છોડોરે.

જોથા પ્રજાના નાથ તમેરે, તજી બાળા અનાથ,
સંસાર જેણે સુધારીઓ સ્હેજે તોડયો તેનો સાથ—છોડો૦
રાજા રમી રહયાં વ્હેમમાં રે ભુલી સ્નેહ ને સંબંધ,
હવે તે કરૂં શું હાય યોગીની, પામુ પ્રેમદા પ્રસંગ—છોડો૦

૭૬ અશરૂમતી

જપતી પ્રીતમની જપમાળ જુવની જો અલબેલી
જોબન રસ રંગે જોતી આ ગની ઘેલી
વ્યાકુળ વૃક્ષના વાણુ વ્હાલી વેલી—
તન મનમાં વ્યાપી રહયો જોબન વસંત જંગ
રસભોગી—રમીઆ વાના રમશો કયાં રસ રંગ ?
જાણ્યું ન જડીઓ કોઈ રસીઓ રંગીલો
ચપ ચપ કરતી લેતી જાતુ ચમેલી—વ્હા૦
પેટ દુઃખે શીર કુટતા સંકટ બા ન સમાય
બળતાને બાળી સળી હઇડે શું હરખાય
આહા ! અકળ એ શાને છેલ છબીલી—વ્હા૦

૭૭ તાજે નેકી

ગજરા બેચનવાલી નાઝાન અહ તેરા નખરા,
ગાલોંકી લાલી હય તેરી, નીરાલી આંખોમે હય કયસી લાલી
કહી લડ ગઈ અહી અડ ગઈ
ખુબ નીકાલી હય દેખા એક ભાલી બ તોમે હય ભોલી ભાલી
કહીં ડર ગઇ કહીં મરગઇ

૭૮ . અશરૂમતી

દરજાણુ—ચાલ ચાલરે મારા રંગ રસીઆ,
ઉભા વેચુ એવા સો કાણીઆ
ગંધાતી ગોળીનાં પાણી કોણ પીએ,
હું તો ચંબુની પીનારીરે
એની ગાભાની ગોદડીમાં કોણ સુવે,
હું તો પલંગની સુનારીરે
હવે રોટલો ને ડુંગળી ભુત ખાએ,
હું તો હલવા જલેબી જમનારી
મારૂ મન મોહયુ રે મીયા કમાલથી
કમાલ—ચલીએ બીબી ચલીએ બીબી
દરજણ ચલીએ—ચાલ૦

૭૯ દોરંગી દુન્યા

હઠીલું મારૂ મન હરખાવેરે
ખુબ રીઝાવે મને, દીલડુ ધુજાવેરે—હઠીલું
કારી કટારી કાલજે મારી, ચાલ ઢાલ પર જાઉ બલહારી
મનને કેમ કહુ રે ? મન હમજી રહું રે !
દીલથી બે દીલ હું તો છઉ રે !
પ્રાણ દઉ રે ! હાણુ લઉ રે !
મધુરી તારી હુરત હુ દર મને બેકલ બનાવેરે—હઠીલું

૮૦ તાજે નેકી

લો ફુલ જાની લે, લો ફુલ જાના લલોરે,
ફુલોમે ફુલ ચંબેલી, નરગીસ બડી રસીલી,
ગજરે સોહાને યારોરે—લો ફુલ
માલન હુ છેલ છબેલી, ફુલોંકી મય રંગીલી
ચમપા હું નાગી યારોરે—લો ફુલ

૮૧ અશરૂમદી

ઓ મારો રંગીલી દરજણ, છબીલી દરજણ,
દરજણ ગુલાબનો ગેટોરે, તારો જગમાં જડે ના જોટો
ખવગાવુ પીવરાવુ હાથમાં નચાવુ—વાળે તુ રખે ગડબડ ગોટો
લાહી લુહીને પરણ્યો પરણે મનથી હું માતબર મોટો
દરજણ—એ મારે તો જોઈશે શીરો પુરીને સાથે સાતવાના હએ
ક્રાણીઓ—અરે અહી તો મળશે રોટલો ને ડુગળી શીરો
પુરી તો નાણુંના ટાણું હંએ

૮૨ ખાબે હસ્તી.

મય આફતકા પર કાલા હું સઓ હીકમત ફીતરવાલા હું
રગડે ઝગડેકી હાડીમેં હલદી મીરચ મસાલા હું
કીસમતકા મારા પીટા હું મય ફીરબી મીર ફજીતા હું
લુચ્ચે ગુનદે શોહદે બદમાશોકા મય તો દાદા હું
તુમ મુજકો સાંપ સમઝો ભુતોકા બાપ સમઝો
દુનીયાકા પાપ સમઝો જો ચાહો આપ સમઝો

૮૩ સુફેદ ખુન.

કર ગઓર ગર હએ દાના પડે તા ન પચતાના
ગીઆનીકા ગુન ગાના—કર

દીલકી દીલમેં સોચલે પહેલે ઉસદમ લબપર લાના—કર
જીસને બાતકી રીત ન જાની ઉસને કુછ ન જાના—કર

૮૪ જુગલ જુગારી

નાંહીં બનશેજી પ્રીતીનાં મોતીનું મુલ
મોતીનું મુલ આખી દુનીઆ છે ડુલ—નાંહી
હીરા માણેક દામ કરોડો
પ્રીતીના લ્હેણામાં એ છે વસુલ—નાંહીં.

રાગ—ઠુમરી—૮૫

ઘર જાનેદે છાંડ મોરી બૈયા (૨)
હાં હાં કરત તોરે પૈયા પરત હું
મોહનસેં ઝઘરઈયાં—ઘર
અગર નગરકે લોકવા સુનતહે (૨) ચરચા કરત બીજ નારીયાં,
જાઓજી જાઓજી તુમ ખાઓગે ગારીયાં,
છાંડદે મોહન લંગરઈયાં—ઘર

રાગ હોરી—૮૬

મોપે બરજોરી કર રંગ ડારો (૨)
જો તું કહાવે નંદ મહેરજીકો કુંવર કન્હાઈ
બીજકો છોરો કારો—મોપે
લાખ કહી પર એક ન માની કાહુ બીધ ઠાડો નઠારો
પીચકારી અચાનક મારી બંગરવાને
ભીંજ ગઇ તન સારી. દેખો અચરા પકર
મોરો બદન ઉઘારો—મોપે૦

ઠુમરી—૮૭

એક ચતરનાર કરકે સીંગાર, ઠાડી અપને દુવારે
જીયાં નીકસ બહારે એક પલક માર હસ મારા મન લીનો—એક

રાગ—જુપ કલ્યાણ—ત્રીતાલ—૮૮

છબ સુંદર દીખયે લીનો મોહે લુભાયે
મોસે મધુર મધુર રસ બતીયાં બનાયે—છબ૦
બાત કરત મુસકાયે કાયે
હંસ ઉત ચીત વત કછુ ચીત ચુરાયે
અયસો ચંચલ મન મેરા હરત ધાય—છબ૦

રાગ—દેશ—દાદરો—૮૯

રે એ ગોવીંદ રાકો ચરન અબતા જીવન હારે
નીર ભરન હીન ગઇ સીંધુકે કીનારે
હાથ પકડ લેત જાત મોહે મજ ધારે—રે એ

૯૦

દાસપરે દયા લાવોરે, દયાળું દેવા દાસ પરે દયા લાવો–ટેક
સંસાર સંબંધ તોડી, જીવ આપ ચરણે જોડી,
હું તો બની બેઠો બાવો બાવોરે—દયાળું
આંખો વીના સંકટ આવું, ખાડામાં ગોથા ખાઉં,
વારે અવીનાશી આવો આવોરે–દયાળું૦

૯૧ સુરદાસ

બોલું કયા મેરે પ્યારેકી બતીયાં, બોલું કયા મેરી છોટીસી છતીયાં
ન ઘરી ચેન સઘરી રેન ચુમી ચુમી, બદન શયનમેં દુઃખી કર ડારી
પકરી જુગલ કર, મસ ન અલગ કીય પર હરી ડરછત અધરનપર
સાખી–મરોર ડારે જોરસો ભરે કોમલ અંગ.
એસે નીરદય નાથકો, સુપને કરૂ ન સંગ–બોલુ
સાખી–ત્રાસ બઢયો તનમેં અતી, હીયકો ઘટયો હુલાસ,
એસો જો મેં જાનતી, તો જાત ન પીચુકી પાસ.

૯૨ સુંદર વેણી

મન હોકો વ્હાલો લાગે.
બોરાનો ચોવટીઓરે, દીલ્લીનો દીવાનરે–મને
સલમતો સતુરાઇ કરે, ને હોકો હરીની કાયા,
બલેચીમાં હાથ નાખ્યો જાણે ગંગાજીમાં નાયારે–મને
વઉને પાયરે વલાવી, દીકરીનું આવ્યું આણું.
ખાધા પીધાની વાત ન જાણું, બસ હું બેઠો હોકો તાણુંરે–મને.

૯૩ સુરદાસ

વીષય વાત મમ માત તજીને કૃષ્ણ ભજન તું કરવા દે,
ધરમ વૃતીએ ધરણીધરનું ધ્યાન વૃતીથી ધરવા દે,
અધમપણાને અલગ રાખી ભંડાર ભકતીના ભરવા દે,
નટવર નામનું નાવ મલ્યું છે, તો ભવસાગર તરવા દે,
નાશવંત નર નામ છોડીને અક્ષય વરને વરવા દે.–વીષય.

૯૪ સુરદાસ

આ લાલ વચનો સારાં સ્નેહે સાંભળતાં—
શાંતી પામ્યું છે મન માહરૂં રે આજે—આ૦
જગની જંજાળમાંથી બળતો બચાવ્યોજી
ધન્ય ગુરૂ ચીંતામણી ધારૂં રે આજે—આ૦
ભક્તી ભગવાન કેરી કરતાં હમેશાંજી
થવાનું ત્વરાએ શુભ તારૂં રે—શાણી૦

૯૫ સુરદાસ

મેં ભયનો છોડયો ભાસ, નયનો કરીને ન્યારાં,
ઘટઘટમાં કરજો વાસ પ્રીતે પ્રભુજી પ્યારા—ટેક
વીઠલ વ્હાલું બીરદ વીચારી, આ સેવકને લેજો ઉધ્ધારી,
વ્યાધી વીદારી શરણે સ્વીકારી, ટાણે ટળો મુજ ત્રાસરે—મેં૦
આંખ વીણ અતીશય દુઃખી થાશે, જીંદગી આની શી રીતે જાયરે,
થાશે હવે શું, ગભરાવે હવે શું, શાને બનો છો ઉદાસ રે—મે૦

૯૬ સુરદાસ

વ્હાલા વ્રજલાલ સાથે લાગીરે લગનીયાં મહારી મહારજ
પ્યારી છબી શામળાની સ્થાપી ઘટઘટમાં મેં તો
એને હાથે છે મારી લાજ.
વૃંદાવનમાં ફરતાં ધરતાં વરતાં—આ—વ્હાલા
હઇડે નીત હેત ધારી બધુ હળધરના હું તો
સેવું છોડીને બીજા કાજ—વૃંદા—વ્હાલા૦

૯૭ સુરદાસ

હું ભજન કરીશ હરીનું સદા સુખે—ભજન૦
આ સંસાર આગ સમ લાગે મીથ્યા ફાંફાં મારી હારી—ભજંન
નહી કોઇને કેવા તમારી વાત આ બંધાઉં છું,
રાખો ભરૂસો રૂદહયમાં હું દેવના સમ ખાઉં છું,
છોડો ક્ષમા લાવી મને ઝટ અહીંથી જાવા દીયો,
સંતો તણા સહવાસમાં ગુણ કૃષ્ણના ગાવા દીયો.

૯૮ સુરદાસ

અરે રંગ જે લાગ્યો તે લાગ્યો, શીદ સોવો ફરી જે જાગ્યો—ટેક
હંસોની ગતી હંસો જાણે કાગ ન કાંઇ પીછાણે,
ઘાવ રહીત ઘાયલ ગતીને જગમાં કયાંથી જાણે—અરે૦

[illegible] પીયુ હરીની હયાને લહે કોણુ ન લાવે,
સુર ભજનનો રંગ ન ઉતરે, અમીત ઉપાપી આવે–અરે૦

૯૯ — સુરદાસ

હાંરે મેરે રંગીલે યાર ખીલી ફયસી, બાલે જોબનકી બહાર
હાંરે મેરે બાલે જોબનકી બહાર, પઇસે બીના,
કયસે કરૂં કહો પ્યાર, દેદો થેલી મેરે દીવાને દીલદાર–મેરે૦
થેલીમેં કયશે દુ પ્યાર નવેલી એ હય જીવનકા આધાર
થેલી છુપાના ચમન ઉડાના, હોતા ન બરસોં હજાર
લો એ થેલી માસુક મેરે મજેદાર,
આઇયે મેતો જાતીહુ હોકે હુશીઆર–મેંતો૦

૧૦૦ — સુરદાસ

દેખો દેખો, મેરા નામ માયા મહાન મશહુર હેં,
મેરા ન્યારા હી આલમમેં નુર હેં, જોગી ભોગીકુ મેરી જરૂર હેં,
દીલ યું દે રહે ન કોઇ મુજસે દુર હે વાહજી વાહ વાહજી વાહ—

૧૦૧ — ઉદયભાણુ

મન માયાના કરનારારે જરી જોને તપાસી તારી કાયા,
પુછી જોને તું પંડીત પુરાણુરે કોના અમર છે લેખ લખાણા
કાચી છે કાયા આ માટીની માયા છે માટીના ખેલ બનાયા
માણા તો સમજી અલગ થયા પણ બાળક બીચારા લપટાયા
લાખોની પાંખો ગઇ છે પીંખાઇ જેણે મુછપર લીંબુ ઠરાયા
કાળના કોવાડાથી કોણ બચ્યું, ભલે રાંક ભલે હોય મહા રાયારે
સંધ્યાના જેવા રંગ સોનેરી વંધ્યાને લાડ લડાયા
જોબન ને તનધન તેવાં સમજવાં પાણીમાના પડછાંયા

૧૦૨ — સઉ૦ મું૦

અરે કોઇ આવો પ્રીયાને મનાવો,મારૂં દીલડું ચીરી ખોલી બતાવો
સાખી–તારે મન હું તુચ્છછું તું મારે મન પ્રાણ
મને તપતીને નહીં તપાવો, લાગી અગન બુઝાવો
બોલાવો–લોભાવો–પ્રાણ પ્રીયા રીઝાવો–મારૂં૦

૧૦૩ — દુખીયા

ગોરી શકલ ઓર કાલી ચમડીયા એકહી કુદરતકી બનવઇયા
ગોરી શકલકો મોટર ગાડી પએદલ કાલી રાહ ચલઇયા
ગોરી પીએ લીંબુ ઓર સુંડવા કાલી પાની ભરે જાતલઉયા
ગોરી પીયનવા પર કરે ટન ટન કાલી ઢુમરવા પર નચવઇયા

ગોરી ઓઢે શાલ દુશલીમાં કાલીકે સરપર હય દુલઇયા
ગોરી ખાઓ અલેવા ઉબતા કાલીકે ઘર સાગ ચુલઇયા
કાલી પીવત છાછ ખીચારી ગોરી ખાવત દુધ મલઇયા
કાલી મખીયા સરદીકી મારી ગોરી ડસતી બનકે તતઇયા
રામ બચાએ ગોરી બલાસે નીત માગત અંગરેજી મીઠઇયા
રસોઇયા ખીલાઇયા ફીટલીયા બજાઇયા
બરાંડી મગાઇયા ગટરમેં સુલઇયા

૧૦૪ દુખીયા

ધોતી પજામા ઓર પતલુન, એહ સારે તેરે હુએ મઝનુન
લે લેકે બોસે ગુના ગુન
કરેદંગે આફીસ ખુના ખુન
શટ અપ યુ કુલીશ ડોંકી
ધે સીમ ટું મી ઓલ મકીજ
હીંમત હુએ કયા ઉનમેં
લેલો છુરી એ મેડમ તુમ
કાટો કીસીકે કાનકો જબાનકો લો ઈસ્સેકામ
સબ હુએ ગુલામ મેરે બેદામ કરેંગે કયા કલામ

૧૦૫ ભરથરી.

તારૂણી [illegible] નથીરે જુદાઇ, શશી વદની સુખ પામું હું આંહી.
વદન મનોહર તારૂં લહી રા, સર્વર ભ અંગ• જીવન સુખદાઇ—શ•
ભ્રીકુટી વીક્રમ રમીર બતી વીક્રમ નીરખી પ્રીયા ભુલુ સરવેરે કાંઇ
ત્રણુસો સાઠ ત્યાગી તુજનેરે તુજ વીણુ મુજ ક્ષણુકલ્પ સમજાઇ.

૧૦૬ લીલાવતી

અવર મદન અલબેલો આતો દીસે અવર મદન અલબેલો—આ•
શરદપુનમના સુધાકર સરખો આજ નગરમાં ઉગેલો—આ•
મનોહર કસ્તુરીયા મૃગ માફક જોઉં ઝરૂખે ઝુકેલો—આ•
હું નીરભાગી નાથે તજી મને વેસ્યા અગારે વસેલો—આ•
ગન ગણીકા ધરણી તલ તુજને પ્રીય કરયો મમ પરણેલો—આ•
ચંદ્રચકોર મધુર મેઘ સમ મુજ મન રંગ રહેલો—આ•
મઇયારા વેશે નહી જાણે મમ છળ છેલ છબીલો—આ•.

૧૦૭ ગઝલ

અરે હું મસ્તાન પ્રેમની, મને કોઈ ન છેડોરે—કોઈ
લાચાર હું બીચારી છું શીદ હયોછો કેડોરે,
જુવાનીથી દીવાનીછું મારો છેડો છેડોરે—છોલ
પ્રાણ હાણ છે પ્રીતમાં પુછી કરજો પ્રીત,
પ્રાણ દાન તો સ્હેલછે કઠણ પ્રીતની રીત.
આધાર તું કીરતાર મારો પાર બેડોરે.

૧૦૮ વી૦ ચ૦

મને સહાય કરશે મોરારીરે, વ્હારે ચડસે ગોવરધન ધારી
અહલ્યા ઉગારી મીરાબાઈ તારી, એની ચીંતા કરશ નહીં મારી
મંજારી બચ્ચાને બળતાં ઉગારી, મોક્ષ દીધો ગજેંદ્રને તારી,
દરોપદીના ચીર પુરયા થાશે તે સાહયકારી—મને

૧૦૯ વી૦ ચ૦

એ......માથે મટુંકી લઈ જઉં
પ્યારા લહેરીલાલાને દુધલડાં પાઉં—એ૦
હું જોવનલણ નાની નાર, પીયારો મારો છે વીહારી,

૧૧૦ વી૦ ચ૦

કોઈ દુધ લ્યો દીલરંગી
સોખીલા શાણાં ઉમંગી—હો—કોઈ
... ...
કેફી પીયે કંસુબલો ગાંજો પીયે ગાંજુધ
દારૂતો દીવાના પાયે દાના પીયે દુધ—હાં—કોઈ
એક અમી રશ દેવનો બીજો રશ છે પ્રેમ
ત્રીજો રશ ગોરસ ભલો પીધે કાયા હેમ—હાં—કોઈ
ગોરી ગવરી ગાયના ગોરા મારા દુધ,
હું પણ ગોરી ગોરડી ગોરૂં દીલ છે શુધ્ધ—હાં—કોઈ
....
હેમ કટોરો હાથમાં માંહી અમૃત સાર
ચતુર હોય તે ચીતવે ગુણ સમજે ન ગમારા—હાં—કોઈ

૧૧૧ વી૦ ચ૦

મને રોકોના રસીલા છેલા મુકોને હાથ
મારો ઢુંઢો ના છબીલા બ્હેલા મુકોને હાથ.

મ્હેરે ઝુકો અલબેલા ઘેલાં અવું સંઘાત્ર
મુકો કેડો--લાગો નેડો--છોડો છેડો
સાથે તેડ--ભોળી નારી કામણગારી
હું તો હારી--વાહરે પ્યારી--રંગીલા

૧૧૨ વી૦ ચ૦

નેણુમાં નીંદરા ન આવે જરી
મારો રામ ગયા વનવાસરે---નેણુમાં૦
હંસ વીના મારા સરોવર સુનારે
વાઘ વીનાની વન વાટ રે---નેણુમાં૦
પંખી વીનાનાં મારાં પીંજર સુનારે
મંદીરો સુનાં સીતારામરે—નેણુમાં૦

૧૧૩ અલીબાબા.

સારી પયસેકી બહાર, પયસેસે કારોબાર
પયસેકા પ્યાર, પયસેસે યાર ગાર તાબેદાર
ગર હો કોઇ ચમાર યા હો કોઈ કુમાર
પયસે હો ચારતો બેશુમાર કહેલાએ ઇજ્જતદાર
પયસેકી સબકો ચાહ મોહતાજ હો યા શાહ
પયસા, પયસા, પયસેકા વાહ વાહ
કોઇ પયસેકા મજુર હૈ કે હુએ જાજરૂર
કહે ઉસકો દુર સબ બેકુસુર દુર બેશઉર
ધોબી હો યા હજામ, પર હોવે પાસ દામ
સબ ખાસો આમ, સઓ સઓ સલામેં ઝુકઝુક કરે મુદામ

૧૧૪ નવલક્ષ્મા

ઘરની શોભાછે ઘરવાળી, નરને શાંતી સદા દેનારી—ઘર
નારી વીનાના નર અરધા ધરમ કરમ વ્યવહુરી
સંસારે સ્વરગે સોહાએ, જે નરને ઘર નારી—ઘરની
મંગળ સ્વરુપા મંગળનામી, મંગળમય કરનારી
જે ઘરમા નારી પુજાએ, તે ઘરની બલીહારી—ઘરની.

૧૧૫ ભજન

હું તો ભુલી મોતીડા કેરો હાર, જમનાને કાંઠે—હો સખી૦
એક એક મોતી મેરા લાખ ટકેકા—અરે હાં
તેનો ઘડાવ્યો નવસરે હાર, વાલમજી હુતો ભુલી મારા મનડા કેરો

જમનાને કાંઠે વ્હાલે રાસ રચ્યોરે—અરે હાં
તેમાં ગુમાવ્યો નવસરો હાર—વાલમજી હું તો ખુલી મારા મોતી•
સાસડી જુઠી મોરી નણંદ હઠીલી—અરે હાં
ન્હાનો દેવડીઓ દે છે ગાલ—જમનાને કાંઠે
વૃન્દાવનમાં વહાલે રાસ રચ્યો છે,
સોલસે ગોપીમાં ઘેલો કાનરે—અરે હાં
બાઇ મીરા કહેછે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ
એને ભજીને થઇ છું ન્હાલ—જમનાતે કાંઠે

૧૧૬ બોલતો કાગળ

રંગી, આ દુનીયાના રંગીએ રંગી તે રંગી બેરંગી, દુનીયા દોરંગી
સાગર પાણી શીતલમાં, વડવાનલ તેના તળમાં,
આગ ને પાણી બન્યાં સંગી.
આજે અંગી મનાતા, કાલે ભુજંગી થાતા,
કોણ ભુજંગી કોણ અંગી.
વાયુ જે દીપક ઠારે, આગને એજ વધારે,
પ્રભુની પ્રભુતા એ દે રંગી.

૧૧૭ બોલતો કાગળ

આવો કોઇ વૈદરાજ ઓસડ અજમાવો,
આ લાગી લગન વીસરાવો,
પ્યાલો જે પ્રીતીનો ઝેરી પીવાણો તે,
પાછો કઢાવો યા પચાવો.
કહેછે કોઇ કંઈ કાન કંઇ સાંભળે છે
કંઇ કહેવા જતાં આ જીભથી કંઈ નીકળે છે
જવાનું કયંય ને આ પાય કયાં આડા વળે છે
થતું નથી કંઇ બીજું પણ ચીતડું ભડભડ બળે છે.
એ છોડાવો લગન, આ મીટાવો અગન, શાંતી લાવો.

૧૧૮ બોલતો કાગળ

હર ફેશનમાં પોઝીશનમાં, ઓ યસ આઇ એમ બ્યુટીફુલ મેડમ
જે દેખતા તે સહુ કહેતા, ગુડ ડે બાનુ વેલકમ,
સુછાળી મેડમને હરદમ ખુશાલી આહાહા હાહાહ.
આઇગ્લાસ આંખ ઉપર ને માથે વી ગ કાળી
અંબોેલા લેડી ફેશનની હાથમાં રૂપાળી.

છે લેડી બુટ પગમાં ને વાચ ખીસે ઘાલી,
મોંપર લગાવ્યો પાઉડર ગાલે લગાવી લાલી
(જે દેખતા તે કહેતા જુઓ કાળી મડમ ચાલી)
હું અલબેલી, નાર નવેલી, સુધરેલી કહેવાઉ, બલીહારી જાઉ

૧૧૯ બોલતો કાગળ

આશક ખરબુચા જેવા, માશુકનો પુર દમામ,
ચાહે રાડે કે માડે, શુ અમને તેથી કામ,
જાણે ઘરડી ઘોડીને પહેરાવી લાલ લગામ
જોડી જુગતી છે એવી, કે જોવા મળશે ગામ
વર લોભ ધરે કન્યાનો, જમવાને માગે જાન
ઘોડાને બદલે ખાધો, ગીતડાને બદલે કાણુ
અહીં માડવડો મડાયો, ત્યા કાષ્ટ ગયા સમશાન,
ચોરીને બદલે ચોકો, ને રામ બોલો ભઈ રામ'

૧૨૦ સ૦ ૫૦

શીતલ ચ દ્ર જેવુ વદન કાન્તીમાન,
નયન મીચી લે તુ શાતીથી વીરામ,
જાણે જઇ ભેટુ એવા ઉમળકા આવે છે,
બોલુ કઇ બોલુ ત્યા તો શરમ દબાવે છે,
કાઇ કાઇ અ તર થાય, થાય થાય ના સ્હેવાય
થર થર થર ક પે કાયા, સ્વર થરડાએ છે.
ચાલુ ત્યા ચરણો અન્યોઅન્ય અથડાએ છે.
લાગી લાગો હા સ્મર લ્હાય લ્હાય લ્હાય બસહાય
જાગોજી જાગો વહાલા નીંદ્રા વીસારી દો.
રાગી થઇ ત્યાગી વહાલા ત્યાગી સમાધી દો,
લળી લળા લાગુ હુ પાય–પાય પાય ઢાળુ વાય

૧૨૧ બોલતો કાગળ

ક્યાથી આવી રે તું છટેલી છીનાળ,
કે ક કાસ કરવા કાજ તુ ખડી,
છાની છાની રે હવે તુ શાણી નાર
શુ પીછાણુ તને પ્ર પચની પડી
જોઇ તને ચીન્ત ચરરર, ચરર ભડકે મ્હારૂ બળે
અરે જારે પ્રજાળી હોળી

ચુપ ચુપ અરે જા અરર અરર આ શું ચપચપ કરે
આવી જોડી મળે નાં ખોળી
થઇ શાણુરે લજ્જા મેલીને લોભાયા
ઠીક ફસાણા રે આતો મોહનની છે માયા
વાહ મોહનીઆ વાહ
નફ્ટ નીકલને
રાંડ તું ટળને
બસ જા, દુર થા,
હાય હાય હાય
જોવા જેવીરે આજે ખુબ ધમાધમ જાગી
નહીં બંદાની ટ્રીકમાં ખામી, ખુબ થઇ વાહ ખુબ થઇ.

૧૨૨ બોલતો કાગળ

અચ્ચા કચરા, કંઇ સાવધ થા, બુબખ બુઢ્ઢો ચસકેલ દીસે.
આ ધનચકર, મોહીની દીપવર, જો મીણ બની પીગળેલ દીસે
કાંઇ દાળમાં છે કાળું એ નકકી થયું,
શું ખરો છે ભેદ એ તો જાણવું રહયું,
પાસને નાપાસનું દરદ નવું થયું,
શરમ શરમ બુઢાનું હવામાં ઉડી ગયું.

૧૨૩ પરશુરામ

અરે હાંહાં જરા ધીરે ખેંચો ભ્રકુટી કમાન
અરે જાઓ કરો શાને ઘેલી અડપલા આમ
ધરી ભ્રરકુટીં કમાને, ઝેર લા, નયન બાણે
સાંધો સહામે સ્નેહીને સંધાન—
જાણું શું હું બાળાભોળી, કરો શાને આ ઠઠોલી
જાણું શું હું તીર શું કમાન ?
થઈ ભોળી ને અજાણી, ભરકુટી કમાન તાણી
મોહીની મારે શાં મોહબાણ

૧૨૪ પરશુરામ

મુરખો સસરો મુરખી સાસુ સ્ત્રી પુજન શું સમજે
બસ તું સામી મુજ મનહરણી, આ અંતરમાં રમજે,
આ શાણી ને આ શાસ્રાણી વાહ ભાઇ વાહ
કેમ ભાઇ કેમ

એમ ભાઈ એમ
આ શાસ્ત્ર પ્રમાણુ બન્યું કંઈ નવ સમજાય
ધીરી બાપુડી ધીરી આગળ જો જો કે શું ગોટાળા
હું તો હાય મરૂ શરમાઈ
મુરખો મળ્યો હાય જમાઇ
મુરખો તુને તારો બાપ સસરા
વાહ, વાહ, વાહ, મુરખો

૧૨૫ પરમુસણ

જાઓ જાઓ સહુણ ન સતાવો,
બાળા ન બહીવરાવો જોઈ એકલી એકાંતમાં
આવો આવો સુંદરી ન શરમાઓ,
લઈ લો રંગ લ્હાવો રસીલી ખરી ખાંતમાં
જોબન ગુલાબ ખીલ્યું બે ઘડીનું લાગશે,
નર ભમરજી રસ ચુસી ભાગશે,
કોરે કાષ્ટ તે કળીમાં તન તાપશે,
નર ભમર તો દેહ પ્રાણ આપશે,
તો તો આવો ભેટો સ્નેહે સુજાણ ભમર
ચાલો વ્હાલી મહાલો હવે નીરાંતમાં—જાઓ.

૧૨૬ સ૦ ચં૦

પાપીનાં મોહડાં કાળા, સતીઆની બોલબાળા
મન થન કુટીલ મન શું કરે, તનમન કરી લે તું ભલે,
દોરી છે સહું તુજ, હાથમાં જગનાથના
શું કરે ભલા વૃથા બડાઇ પ્રભુ કરતા, જગધરતા, સંહરતા
અદલ ઇન્સાફ તેના હાથયાં નાદાન કર ગુમાનના
પાપીની ધારણા થાય અંતે ધુળધાણી
તજ શઠતા, દુરજનતા, મન કરતા, નીષ્ઠુરતા

૧૨૭ સ૦ ચં૦

પ્રીતી કરી શું તરછોડી પરદેશી.
હાં છોડી પરદેશી, હાં છોડી પરદે.
ત્યાગી કુમુદ વન ભટકી ઓ ભમરા,
આવ્યો અહી શું ફરી દોડી પરદેશી.
હાં દોડી પરદેશી, હાં દોડી પરદે.

ઉડીજા, ઉડીજા, પંખી મુસાફર,
રેન રહી છે હવે થોડી પરદેશી;
હાં થોડી પરદેશી, હાં થોડી પરદેશ.

૧૨૮ સ૦ ચં૦

અયસે પાપી નર હોવેંગે કલજુગમેં,
પગડી બાંધે પેંચસવારે ઠુમક ઠુમક પાઉ દેંગે,
ગલીઓમાં કે બીચ ફીરે બાવરે, નાર પરાઇ પાપી તકત ફીરેંગે
ભુખે પ્યાસે સાધુ આવે, ચપટી ચુન ન દેંગે,
સાલા સસુરા રોજ જમાવે, ભાઈઓંસે પાપી રાંડ લડેંગે
લાલ સ્થંભ લોહેકે ઘખાઇ ઉસકે સાથ બંધેગે
તુલસીદાસ ભજો ભગવાના, પાપ પુન્ય દોનો સંગ ચલેંગે.

૧૨૯ સ૦ ચં૦

હું પરણું કદી નહીં, પીડા ધરૂં નહીં શીરે કદાપી સંસારની,
રહું બાલકુમારી, સદા બ્રહ્મચારી, હું ભક્તી કરૂં વીશ્વાધારની,
પ્રીતીતણા પાંજર વીષે પરવશ થઇ પડવું નહીં,
સંબંધીઓના બંધની બેડીથી તન જડવું નહીં,
આ નાટકી સંસારની દુગ્ધા મહીં મરવુ નહીં,
અમૃત ગણીને વીષય વીષ પીવાનું મન કરવું નહીં.
જુઠી માયા અંધેરમાં હું પડું નહીં રહી વાત હું ન વીચારની

૧૩૦ રાગ—પીલુ—બરવે.

લગા હય દીલ પ્યારેસે નીભા હોગે તો કયા હોગા
હુમારે દલબમે પ્યારે સદા રહોગે તો કયા હોગા—લગા હય
હુમીકો ચાહ મીલનેકી મીલાવોગે કયા હોગા
હુસન ચસ્મોકે પ્યાલે ભર પીલાવોગે તો કયા હોગા—લગા હય
જરા દીદાર તુમ અપના દીખાવોગે તો કયા હોગા
હુમ મરતે હુય તેરે ગમમે જીલાવોગે તો કયા હોગા—લગા હય
અજબ દીદાર રોશન હુય છીપાવોગે તો કયા હોગા
ચમન બીચ આનકર મુખડા દીખાવોગે તો કયા હોગા—લગા.

૧૩૧ પરભાત

ઉઠ સજન ભોર ભઈ હરી ભજન ગારે,
પશુ પંછી જીવજંત જંત હોં પુકારે—ઉઠ૦
ભોર હુઇ ભજત હું પ્રભુ નામ તેહારે

સુખ [illegible] સોહાવે [illegible] પૂર્ણ દીન [illegible]—ઉ૦
કરત હું કરજોડ બીનતી તેરે દ્વારે,
દુખ દરીદ્ર સંકટ મેર પ્રભુ તું નીવારે—ઉ૦
જાકો સુભ નામ લેત પાપ ગયે હારે,
સકળ જગત સ્વામી તુને રચી જુગત ભારે—ઉ૦
સુનો જગનાથ કીયે પાપ હુયે બપાર
સાગર ભવ કોન બેહ ઉતર જાઉં પારે—ઉ૦
ફારોજ અંતર ભજન કરો તોજ પ્રભુ તારે
તન મન સેવા બીજ સદા રહો ન્યારે—ઉ૦

૧૩૨ ઉદયભાણ

બોલો મારા પ્રેમી પોપટજી બોલ બોલો, બોલો બોલો મેના બોલાવે
ડોલો રંગ રશીયાજી ડોલો, જરી ડોલો ડોલો (૨) પ્યારી ડોલાવે
મેના તારા વચનની વેણુ વાગી, લાગી લાગી લલીત લેહ લાગી,
મેના વ્હાલી મેના કે, ના કહે પણ, જાગી,
જાગી જાગી અજબ જયોત જાગી
પેહલા પોપટજી પ્યારા રામજી સંભારો,
વ્હા વ્હા મેના શું સતી સીતા વીસારો
ચતુર સુજાણ સીતા રામ ઉચરાવે, પોપટજી પાંજરૂં સોનાનું શાણુ,
લાડલી હું લાલચું નથી કે લલચાવું સોને રૂપે શું ભીડ ભીતરની ભાગ
રૂડા સુડાંને રંગે રંગે રમાડું પાંખે ઘાલીને ફળ મીઠાં ખવાડું
ભાવના ભુખ્યા શું ભાવી ભાવના ભુલાવે ?—બોલો૦

૧૩૩ ઉદયભાણ

અહો દીલદાર જરી દેદાર દીવાનીને દેખાડોને
અરે લટકી અધર લટકી મરૂં ફટકી જીગર પટકી.
અરે આધાર સુધારસ સાર ચતુરાને ચખાડોને
મુખે અટકી મધુર મટકી અરે છટકી અધર છટકી
[illegible] આપણ ઓળવી ઘટે ન કરવી ઘાત
પ્રાણ કહો તો પાઠવું વાલમ કરવા વાત

૧૩૪ ઉદયભાણ

પં[illegible]રદેશી ચીત સોંપી હું આ આ—લી
મનને [illegible]વે તે કરજો હે, પુન્ય શા—લી,
સામી [illegible]રસ્યાવે ટીંગાવવા પડશે રાખી પ્રીત

સુણું પ્રીતમ સંગી એ દેખું ગાર્જની રીત.
શુભ શંદેશો લઇ શંચરજો હું આ ચા—લી
સાખી—મહા મહીનાનું માવડું જંગલ મંગળ ગીત,
સમય વીનાનું બોલવું ત્રણેની એક રીત
વ્હેલાં મંડપ માંહી મળજો હું આ ચા—લી.

૧૩૫ સારદા વી૦

હું તો પ્રેમની જોગણુ પીયુને શોધવા ચાલી—હું તો
શોધવા ચાલી પીયુને શોધવા ચાલી—હું તો
રાજની જોગણુ બની શીરતાજની જોગણુ પીયુને શોધવા ચાલી
પ્રેમની કફની ધરીને પ્રેમની ઝોળી
અંગે ભભુતી પ્રેમની બસ પ્રેમથી ચોળી—પીયુ૦
કરૂં સાધના શંગારની કરૂં શ્યામનું દરશન
રટું મંત્ર કરમાળા લઈ બસ પ્રીયતમ પ્રીતમ—પીયુ૦

૧૩૬ સારદા વી૦

કાગ વીરા વાલમને દેજો ્ખીનો સંદેશ
જોગણુને વેષે વીજોગણી કે જાતી મેં દેશો દેશ
જામે જીતની બુધ હય ઇતની કહે બતાય
વાકો બુરો ન માનીયે ઓર કહાસે લાય
ગાગરનાં પાણી ઝુકી છળે સાગર ન માઝા મુકી છળે
નીતીનો યે ધારો પધારો પ્રાણેશ, દોષ ન ધરો પધારો પ્રાણેશ

૧૩૭ સારદા વી૦

તોફાની દરીએ નાવ તમારૂં ગોથા ખાયરે
મસ્તાની દરીએ નાવ તમારૂં ગોથા ખાયરે—તોફાની
માયા પી સુતા શું મુરખ જાગી કરો ઝટ સહાય—તોફાની
પાપી પવનના ખાઇ પછાડા ભાઠે જઇને ભરાય રે—તોફાની૦
મહા સાગર માપી આવ્યા ખાડે ખુંચી જાય—તોફાની૦
લખ ચોરાશી બંદર કીધા ફોકટ ફેરા થાયરે—તોફની૦

૧૩૮ સઉ૦ સું૦

ચાલો સાહેલી (૨) ભુવનેશ્વરીના સઉ મળીને દરશન કરીએ
દુખ હરનારી સુખ કરનારી મુર્તી માની અંતર ધરીએ
ભાવ ધરી જો પુંજન કરીએ તો ભવ સીંધુથી તરીએ
ચુવા ચંદન કુમકુમ કેશર અરચન કરીને મન ઠરીએરે
અબીલ ગુલાલને પુષ્પમાળથી માને વધાવી મંદીર ભરીયે—ચાલો

૧૩૯ માનસીંહ

પાણી ભરવા હું ચાલીરે સાહેલીની સંગે
આડા આવીને ઉભારે કુંવરજી નવરંગે
જલ ભરવા સરવે ગયા એ વાડી મોઝાર
થઈ ઉભા દરવાન ત બને રાજ કુમ ર
રોકી રાખી સાસુજીરે અમો સઉ પનીહારી
નામ પુછીને મ્હારૂંરે કીધા ઠઠા ભારો
શરમાઇ ઉભા રહયા શું અમ અબલા જોર
વીનવણી કાંઇ ન સુણી દેખ ડી નોજ તોર
હઠથી અમે હારીયારે આખર એક સાહેલી
નામ દીધુંજ મ્હારૂંરે ત્યારે દીધા મેલી

૧૪૦ સઉ૦ સું૦

પ્હેરી ચોળી લટકા મટકા કરતાં આવ્યાં
રંગે બોળી સાડી ઓઢી મન લે ભાવ્યાં
ઝાંઝરન. ઝણુકારે કર ક કણ્ના ખટખડાટે
કાજળથી નેત્ર દીપાવ્ય —પ રેગ૦
હવે શરમાવો ઠાલા શ ને દીયરજી મારા
બોલો બોલો બોલોજી બ.લો
મેં કેવાં તમારાં નખરાતે. જણ.વ્યા—પહેરી

૧૪૧ સઉ૦ સુ૦

મારા તનમાં મનમાં ભરયે. છે ડરયો છે ભય જોઉં જગ જોતી
વળી ગુમાવ્યું મેં ભ ગ ા ભાગતા નખવેસરનું મોતી—મારા
હાલવુ ચાલવું હારીછું હ ય—જીવ મારો ગભરાય
કેદી ફરી મારૂં મળશે મોતી
ગોરી હું કાઢીશ ગોતી——મારા૦

૧૪૨ સઉ૦ સું૦

ધીમા ધીમા ચાલોને મારા પ્રાણરે,
પગ નાજુક તમારા આ મચકાઇ જાશે કમર લચકાઈ જાશે—ધીમા૦
નાજુકવેલી ફુલ સમી કોમળ તુજ આ કાય
ધડકે છાતી શ્વાસથી એ ચંચળથી ઓળખાય
પરસેવાના બીંદુઆ બાઝયા મુખે
મુખ રાતું થયું થાક અતી દુખે,
ઓ છાતીપરે લયો વીશ્રામો સુખે, ઓ સુજાણ—ધીમા૦

૧૪૩ — નંદબત્રીશી

મન ભુલાવે મન લોભાવે મન બહેકાવે મકાવેજી
શુદ્ધ પવીત્ર નીરમળ આત્મા કાદવે રગડોળાવેજી
જોવાનું નવ દે જોવા નહીં જોવાનું તે બતાવેજી
અમૃત મુકી વીષયને વળગે નરક મહી લોભાવેજી
વારૂ વનીતા વીશ્વ મહી છે કોઇ ગોરી કોઇ કાળીજી
ત્રપતી છે સંતોષ મહી નથી સુખકાર વૃદ્ધા વાલીજી—મન

૧૪૪ — કામલવા

વાટ જુવે છે વહાલી રસીકવર રજા અમે તો લઇશું બા,
પ્રેમ ગુંથણી ગુંથો છતા, દુર અમે તો થઇશું બા
૧—મને એકલી મુકીને તમે જાઓ ના,
૨—થશો એકલા તમે ત્યાં જાઓ બા,
૧—મને લાગે છે બીક—બધું ઠીક છે ઠીક—એમ કેમ
૨—ખાલી કરો પતરાજી, અમે જઇએ એમાં રાજી
૧—છતાં કરો છો સફાઈ છોડો જાશું અમે બાઇ
૨—હવે આવજો બા ? સખી તું ! હા આવજો
અલી તું, હા આવજો બા, કરો અમન ચમન
હમે જઇશુ બા—વાટ.

૧૪૫ — નંદ બત્રીશ

ગંગા જળ નીરમળ સમુ શુદ્ધ પવીત્રજ સાર
તેવું કુળ જો માહરૂં (તો) પડ પાસા પોબાર
હંસ ગયો સરોવર તીરે દીઠું અમ્રત સાર
પીધા વીણુ પાછો ફરયો (તો) પડ પાસા પોબાર
સત્ય ચુકે જો સાધવી ધરા ન ઝીલે ભાર
તે ગુણ હોયે મુજ મહીં (તો) પડ પાસા પોબાર
નાગ મુખે અમૃત ઝરત ચોર કને ભંડાર
કામી પાશ રહે કામીના (તો) પડ પાસા પોબાર
મીઠા આંબો સરવદા ઉત્તમ ફળ દે સાર
તેવું કુળ જો માહરૂં (તો) પડ પાસા પોબાર
વીમળ કમળ વીલોકીને ભમર ગયો તે ઠાર
દીઠું પણ અડકયો નહીં (તો) પડ પાશા પોબાર
અહલ્યા સીતા દોપતી, સતી ખરી નીરધાર

જેનું ચીન્ત મેં માહરૂં (તો) પડ પાસા પોબાર
ભુખ્યા આગળ જે ધરે ઉત્તમ ભોજનહાર
ખાધા વીણ ઉઠે નહીં (તો) પડ પાસા પોબાર

૧૪૬ ભ૦ ચૂં૦

બલીહારી રસીયા, ગીરધારી, સુંદર શ્યામ હો તજી અમને,
મથુરાના વાસી, આવા ન બનીએજી (ટેક).
વાંસલડી વાગી એવા ભણકારા વાગે છે (૨)
વ્રજવાટ લાગે હવે ખારી—સુંદર શ્યામ હો તજી અમને,
મથુરાના વાસી, આવા ન બનીએજી—બલીહારી૦
જમુનાનો કાઠો વહાલા ખાવાને દોડે છે (૨)
અકળામણ દેછે હવે ભારી—સુંદર શ્યામ હો તજી અમને,
મથુરાના વાસી, આવા ન બનીએજી—બલીહારી૦
વૃંદાવન કેરી શોભા, તમ વીણ અમને તો (૨)
આંખે દીઠી નવ લાગે સારી—સુંદર શ્યામ હો તજી અમને,
મથુરાના વાસી, આવા ન બનીએજી—બલીહારી૦
ગોવર્ધન તોળ્યો વહાલા, ટચલી આંગળીએરે (૨)
અમપર ઢોળ્યો ગીરધારી—સુંદર શ્યામ હો તજી અમને,
મથુરાના વાસી, આવા ન બનીએજી—બલીહારી૦
બાઇ મીરાં કહે છે પ્રભુ, ગીરધરના ગુણ વહાલા(૨)
સહાયકારી શુદ્ધ લેજો મારી—સુંદર શ્યામ હો તજી અમને,
મથુરાના વાસી, આવા ન બનીએજી—બલીહારી૦

૧૪૭ કામલતા

દીલ મારૂં માને નહી, મનડું ઠરે નહીં, ત્યારે કરૂં શું તાતજી
મેં જોયું ફરી ફરી, જોડી મળે નહી, કોને વરૂં હું તાતજી
પ્રીતી ઝળકી હતી, અંહી આવતાજ સમાઇ ગઈ
ઉરમી અંતર ઉછળી હતી, નૃપ દેખતાંજ દબાઇ ગઈ
હીરલો અમુલ્ય ખરીદવા, ઉમંગભર આવી અંહી
પણ અંતરે અંકુર ન ફુટીઆં, પ્રીતી પ્રકટાવી નહીં
છતી આંખે, દીવો લઇને, પડી કુવામાં હું ડુબી મરૂંશું તાતજી

૧૪૮ ચં૦

ડરમાં તું દીલ સાથ, છોકરા ડરમાં તું દીલ સાથ
તુને કોઇ ન મારે લાત—છોકરા

(તુને સંભાળું પ્રીતીથી પાળું) ચાલ તુને મારો મહેલ દેખાડું,
ઘરેણા વસ્ત્ર રૂડાં રૂડાં કહાડું, ચાલ તું જો મારા મહેલનાં ચીત્રો
રમકડાં રૂડાં ન્યારા વીચીત્રો, ચાલ્યો આવ, બીમાં ચાલ હું ભોળીશું
મારે કેવાં છે કંકણુ હાથ જોજે મારે કેવા છે કંકણુ હાથ—છો૦

૧૪૯ ચં૦

તમે માયાળું દીલ દયાળું સઉના કહુયા વીના હું નહીં આવું,
માતપીતાં તમ ભ્રાતા કોપાવું, વીષ્યાજી એ હું સમ કહાવું,
નાના નહીં હું ત્યાં નહીં આવું, મને સતાવોરે
જાઓ તમારે મારૂં શું કામ છે તમે મુકો મારો હાથ—કહુ છો૦

૧૫૦ અંબરીષ

ચંપા તું મારી દીલજાન વાહ વાહ, કુસમ કળી કુરબાન વાહ વાહ
ચંદરવદની છો, ભરી મદની છો, ઝરી રસની ગુલતાન વાહ વાહ—ચં
શાણા ચતુરસુજાણુ વાહ વાહ, કરી પ્રીતી પીછાણુ વાહ વાહ
ગુલાબ પરી હું—છુપી છરી છું, ગલે લગાવે ગુણુવાન ચંપા

૧૫૧ અજીતસીંહ

વાહ જોબન આ શું ખીલ્યું છે જાણે વસંતે ફુલવાડી
રેસમી સાડી સારી અંગધારી ફુલવાળી
પહેરી ચોડી ઝુલવાળી
બુટસ્ટોકીંગ કર રૂમાલ ઝાલી ચાલું હું મદમાતી
સેંટ લવંડર ને પફ પાઉડર ધરી અંગે હર ખાતી
રેહું યોવનમાં છલાકાતી.

૧૫૨ અજીતસીંહ

પીઓ પીઓજી ખુબ પીઓ આ લાલ રંગ પાણી
રહે રંગમાં આનંદમાં દોસ્તોની જીંદગાની
દીલ રંજ થાય ભંગ ખીલે અંગમાં જુવાની
રતિ રંગના આનંદની બસ એજ છે નીશાની
પીઓ પીઓ પીઓ પીઓજી લાલ રંગ પાણી—

૧૫૩ અજીતસીંહ

પાપી તારાં કાળા કામ છુપશે નહિ માન
કરૂં પળમાંહી નીચ દુશ્મન રન વન
તોડું ખુમારી દુર્જન આ ભારીજન દુખકારી
ક્ષણુ ભર રહે ન જીવતા જગને પીડતા પાપી—પાપી૦

૧૫૪ અજીતસીંહ

જુઓ આ હાલ જમાનાના ફેશને બલ સુધારાના
સુધારે વાળયું સત્યનાશ બળયા આ ચાલ કુધારાના
બોળયું નામ કેવાં કામ—
રીસપેકટ જેન્ટલ મેનનું રાખી,
કરતાં આવાં કામ મોઢાં શામ થાયે આમ
આ સુધારો પાસ થયેલો નંબર પહેલો
છેલ્લામાં છેલો, કેચ કરેલો બોળવા બાપનું નામ—

૧૫૫ અંદાજેજફા

ગમ નકર લાડલી પ્યારી બહેના, જગમે સુખ દુખ સબ સહેના.
કભી શાદી કભી ગમ હય અયાં, બદલતા રંગ હય જમાં આસમાં.
કભી નેઆમતેં ભારી ભારી, કભી ફાકાંસે દુશવારી
કભી બએઠનકો અસવારી. કભી રાહ ચલના દુશવારી.
જયસે જયસે વકત હય બદલે, વયેસે વએસે રહેના પડે.

૧૫૬ અંદાજેજફા

કીયા કરતે હુંય અય યાર તેરી યાદમે હમ નાલે
મુઝકો તુઝસે ઇતની ચાહ તુઝકો જરા નહી પરવાહ.
અયસે સંગીકે હમરાહ કીસીકા ખુદા ન પાલા ડાલે,
કરતે મુઝહીપે હુંય યેહ ઘાત ડંસતે મુઝહીકો હુંય દીનરાત
કયસે પાલે દુશ્મન જાત, દોનો શાનોંપર દો કાલે.

૧૫૭ અંદાજેજફા

અયસી અયસી બાતોંકા ખયાલ છોડ બાવરી,
સભી એક હો કે આખીર ખાકમે મીલ જાએંગે.
બોલતી રૂહ ગઇ જો નીકલ મલમલ હાથ રોએંગે,
જવાનીકે પાલે માસ કુત્તે જીંજો ખાએંગે.
સાફ રખ્ખે હુંય જીસકો યું કબ્રમે જબ સુલાએંગે,
બીચ્છુ ઓર સાંપ મીટટીમે જીસ્મકો સબ મીલાએંગે.

૧૫૮ અંદાજેજફા

પીયા જાઓ જાઓ મોસે ન બોલો,
સઓતનકે સંગ રહો.

બારે હોત ઘર આએ હો મેરે કરત ઢંગ નએ,
જાઓ સઓતનીયાકે ઘર રહો તુમ કોન યે દુખ સહે.

૧૫૯ ભોલાશીકાર

ગઇ અગલે જમાનેકી બાત;
અબતો હુવા ફેશનકી ફએલી દીનરાત.
ઓરકે પએરોમે ડાસનકે બુટ;
બાલ ખુલ્લે લાગે જએસે ભુત.
સાડી ચેલીકે બદલે ગૌન ઓર પોલકા;
નઈ રઓશનીકી હુએ એહ કરામાત

૧૬૦ ભોલાશીકાર

હો ખુશી આપકી જીસમે વોહ ખીઆલ અચ્છા હુએ
અપને પીઆરેકી ખુશી હો વોહ મલાલ અચ્છા હુએ.
જો ઇજા હો મેરે વાસ્તે યા રાહત હો,
આપ જીસ હાલમે રખખેં વોહી હાલ અચ્છા હુએ.

૧૬૧ ભોલાશીકાર

દીપક જયું બીન તેલકે સુરજ બીન આકાશ,
સુંહી સ્રી અસમત સીવા કભી નહી પાવે પ્રકાશ.
નાહી ચાહું મય દુનયાકા ખજાના,
ચાહે રૂઠે ન મુજસે કયું જમાના.
બાતેં મીઠી યેહ ગયરોકો સુનાના.
જાલ અપના યે દુસરોપે બીછાના.
અસમત મેરી હય મેરા બસ ખજાના
જીસપે સદકે હય દુનીયાકા ખજાના.
તુને મુઝકો કયા સમઝા ઓર જાના.

૧૬૨ ભોલાશીકાર

બીગડી બાત બને નહી લાંખો કરે કયા હોએ,
દીલડા બીગડે દુધકો મથે ન માખન હોએ.
કયસે કયસે પ્યારે પીયુકો મનાઉં—હારી
સબ ઉપાવ કરત બીનતી કરત થકત જીયા અકુલાએ
મન હરવા એ પીયરવા આવો વર્ના જાન દુ ગંવા.
હાએ કયસી કરૂં કરતાર મોરા બીછડ ગયા દીલદાર
ભઇ હું ઉદાસ બની હું નીરાસ યેક તોરી આસ.

૧૬૩ અનસુયા

આંખ વીના અંધારૂં રે સદાય મારે આંખ વીના અંધારૂં
કોઈ કેશે લાલ લીલું, આ ધોળું ને આ પીળુ
મારે મન સઘળુ કાળું કાળું રે (૨) સદય
કોઇને જગ લાગે સારૂં, કોઇને લાગે નઠારૂં,
મ રે મન જીવતર ખારૂ ખારૂં રે—સદાય૦

૧૬૪ અનસુયા

નરવીણ જગમાં નાર તણી કીમત કોડી કહાવે
હલકું લોહી ગણી અબલાનું જુઠા આળ ચઢાવે—નાર૦
વ્હાલા પણ વેરી થઇ જેને જેમ ફાવે તેમ બોલે,
કંથ વીનાની કામનીનું જીવતર તરણા તોલે—નાર૦
કુડ કપટની ભરી કુલટાઓ લાલચ દઇ લલચાવે
ભવરણમાં ભરથાર વીના ભામાની લાજ લુટાવે—નાર૦

૧૬૫ વ૦ પ્રે૦

મૃગનયની યુવતી રંગીલી હાં છબીલી હાં
શોભતી મધુરી શી શીયલવંતી—મૃગ૦
સોળ સજી શણુગાર સતીએ પંથ પીયુનો જોતી
રશ ઝરણાં નયણાં હરખે
રતી સરખી મનગમતી રસીલા—મૃગ૦

૧૬૬ વ૦ પ્રે૦

માનો માનો ને રશીલા, આતો ન સારી વાત,
છેક આમ શું કરો છો, બોલાવો જાઓ તાત—માનો૦
રશીલી પ્રેમ પાન અમૃત તે જીવાએ,
હાજી પ્રેમ વાટ જાવું છું પ્રીયા,
કટાક્ષે વી ધાઇ કેદી થઇ રહયા,
વીતી જાય રાત વાતે નાથ શું ઘેલા થયા—માનો૦

૧૬૭ કામલતા

મને આવે છે ફેર જુલે મારૂં મન હો—સખી
[illegible] રથમાં શીપેર જુલે મારૂં મન હો—સખી
[illegible] અહી કોઇ કારમી કુસુમ જુના બેન, બાવરી મને કરી,
[illegible] વીસાવો સુંદરી, ઝીલી આ લ્હેર—જુલે મારૂં મન

૧૬૮ ૧૦ પ્ર૦

સીતા પતીનું નામ પ્યારૂ અમને લાગે સારૂં રે—સીતા૦
માયા તણાં સમણાં ઉડી ગયા હારે, કીધું જગત જુઠું ન્યારૂં—અ૦
સાચા સ્નેહીને આજે ઓલખી લીધો, ઘટમાં થયું અજવાળું—અ૦

૧૬૯ કામલતા

તમારે આશરે હું આવી મને નાથ છોડી દેશો ?
પ્રીય પ્રાણ કરી બોલાવી હવે હાથ છોડી દેશો ?
ભોળું હતું કુંવારૂં જ્યારે આ મન મારૂં
પ્રેમ જોત પ્રગટાવી પરણ્યા, એ શું વ્હાલા વીશારી દેશો...મને૦

૧૭૦ રામરતન

જાઓ સોની હાટે સીધાવો સલુણા જાઓ
આવો શાને માટે રીસાઓ સલુણા આવો,
લાવું મારી મીઠડી માટે કંઠો મન મોહન ઘાટે
વ્હાણુ વાશે વાલમ વાતે પક્ષીઓ પ્રીતમ વાટે
જાઓ. જાઓ ઝટ લાવો આવો ઝટ, ધીરાં અધીરાં ન થાઓ....જા૦

૧૭૧ નંદ૦

સખી ખોલ ઘુંઘટડો, છેડને છેડો, વાહ શું મુખ મલકાય...સ૦
વાહલા સંગે રમી લે રંગે મદમાતું આ જોબનયું છલકાય
શરમે ખાઇ હું બીડાઈ, કયાથી સ્વારથ સરાય,
અબાબલી તું ચડમા, લાડકી લડમાં, અંગે અંગ ઉભરાય....સ૦

૧૭૨ ભ૦ ભા૦

ગોરા ગાલો ગુલાબી પ્રેમ રંગ રંગાશે, ઝલકાશે છલકાશે
પ્રીતી આનંદે હંસતે મુખેરે છવાશે....ગોરા
ચંદા ખીલે ત્યારે કુમુદ વીકસે આનંદ રેલી રેલાવ
આનંદ ભરતા, અમૃત ઝરતાં, વીશ્વ વીહરતાં સુખીયાં થાતાં....ગો૦

૧૭૩ ઉદયભાણ

વન વગડામાં ભુલી પડી, ત્યાં અમૃત પ્યાલો પીધોરે
પીધો લીધો સાર સૃષ્ટીનો, કોલ અમર ત્યાં કીધોરે...પંથી
અધવચ વગડે વીછું કરડયો, ઝેર ચઢયું છે અંગેજી,
કોઇ મુરલીધર મંત્ર ભણે તો, શીતળતા થાય સંગેરે....પંથી
દુનીઆ મારી ચેષ્ટા કરતી, ને ગાંડામાં ગણતીરે,
હું ગાંડી કે દુનીઆ ગાંડી, આપ કરી દયો ગણતીરે...પંથી

૧૭૪ ક० ૧૬

છેડ કીધી છબીલે છેડ કીધી,
અરેરે ધુતારે, ઠગારે એ કપટી કાનુડે....છેડ
જળ ભરવા ગઇતી હું જમુનાજીને તીરે,
ભરી બેડું નીરે મુગી મારે શીરે, ચાલી ધીરે ધીરે
ઓય...ઓય...કાનુડે કેડ લીધી
કેડ લીધી એ નકટે....કાનુડે પાલવડે મને પકડી
હું છટકી ત્યાથી દોટ દીધી ...અરેરે

૧૭૫ દેશી

ગોવીંદ ગુણ, ગાવે રે નરનાર
ગીરધર શ્રીધર, શ્રી મુરલીધર.
નામથી નેહ લગાવો—હા નેહ લાવોરે........નરનાર
મારૂં તારૂં મીથ્યા માની કૃષ્ણ કૃષ્ણ કહે જાવો રે०
અધમ ઉધરણ ભવજળ તારણ
નીરભય નામથી નાવોરે ભય નામથી જાવોરે, રે०

૧૭૬ દેશી

વારે લાલા મોહન બસીવાલા,
ઠગો છો શાનેરે સલુણાં,
જાણી જાણી તમારી મેં ઠગાઇ,
પ્રીત બાંધી હવે હું પસ્તાઇ,
પસ્તાઈ પુરી કાના ઠગાઇ હું તો કાના,
રશ ભીના રંગીલા શરમાળા શામળીયા—વારે०
શાને સતાવો વાત વાતે ઉડાવોરે,
મેં જાણ્યા સરવે ચાળા અરે જાવો નંદલાલા,
વરજલાલા ગોવાળા છબીલા છોગાળા—વારે०

૧૭૭ ફાંકડો ફીતુરી

જોઇ જગત જોઇ દુનીયા જોયો કારોબારરે
આંખો બધ રાખી તેને ખોયો સરવે સારરે
યત્ન યુક્તીને અંગ બળે બસ ભરો ખજાનો યાર
પસા એવા ફેંકીયે કે પડે સદા જયોબારરે
સુખ દુખની હસ્તી કેવી એ ખયાલી મનના ફેર
કોશીષોથી મોજ કરો ને કરે દુખને જેર

૧૭૮ સાવીત્રી

એ....રજની શરદની રળીયામણીરે,
રહી ખીલી રૂપાળી ચંદની, આકાશે રહી ખીલી,
એ....વહી વરસાવે અમૃત તણીરે,
રેલ જામી ઉરમાંહી આનંદની હાંહારે રેલજામી
એ...ઠરે નયણાં નીહાળી પ્રકાશ, (૨)
હરષ ઘેલાં હેડા કહે હાશ ઝલક શ્વેતશી છવાઇ (૨)
ચંદ્ર વીના સજની નહીં રજનીને સન્માન.
સજની શું સમજી કરો રજનીના ગુણગાન.

૧૭૯ સાવીત્રી

હું નથી એવી ભોળી (૨) હવે તો રહીરે–હું.
પાવરધી થઈ પુરી મારી જોડ જડે ના ઓળી–હું,
નીત્ય કજીયા કાકાસ કરી ઘરમા સળગાવું હોળી–હું
" પ્રસંગ આવે પરખાશે ભઇ નુ ઘગલું કે ગોળી "
ભલે ભાયડો ભીખ માગે ખાધે ભેરવ જોળી
આપણે તો બાઇ ધીમા જમેળી ખાઇએ ખીરને પોળી

૧૮૦ સાવીત્રી

ઉભી ઉભી જોઉં વ્હાલા તમારી વાટડી.
દેખી રૂપ હરષ ભરાય મારી છાતડી–ઉભી
દયાનીધી દેવે આપી છે યુવ ની
નીરખી નગીના બનીશું દીવાની
આનંદે ગાળીશું દીન રાતડી–ઉભી.

૧૮૧ સાવીત્રી

લાગી લગની મને તારી ઓ લલના–લાગી
સુરપતી મતી શું વીસારી
સુંદરી શચીથી અધીક સુખ આપું (૨)
પટરાણી કરી સ્થાપું ઉથાપું ન વચન મનોહારી–ઓ.

૧૮૨ સાવીત્રી

આવો આવો હું લેવરાવું લ્હાવો મારા સંસારનો
થયો આજ અનુભવ ભવપારનો
તમારા વીના વ્હાલુ નથી કોઈ મારે
તે માટે કરૂં પુજા તમારી પેજારે

(આતો બાચડી કે શાયડી)

(ચાયડી ! ચાયડી ! ચાયડી)

મીઠો માલ શું મફતીઓ બજારનો

આ મારા સંસારનો—આવો આવો.

૧૮૩ સાવીત્રી

ઓ સહીયર સુણો શીખામણ સારી

સદા કરો સંગત જોઈ વીચારી—ઓ

કુસંગ કાજળ કોટડી કુસંગીનું મુખ શયામ

દુરજન કેરા સંગથી થાય ન મ બદલામ

જડી જેને સોબત જગમાં નઠારી

ગયું તે તો આ ભવ, પરભવ હારી—ઓ.

૧૮૪ અમરત

સારી શેખી સારી આનતાન

જબતો હય જુરૂર કોઇ દીનકી મેહમાન મેરે આયે યું કરે જબાન.

ક્યા મજાલ હય કીસીકી કયા કીસીકી જાન

જીના કયસા નામ ઓર નીશાન

આલરી ફરેબસે મીટાઉં બનકે આસમાન, પીકો તેરે કરકે બદગુમાન

ખાકમેં મીલાઉં એ વફદારી.

૧૮૫ કંસ વધ

મુજને માર ના સમશેર—વ્હાલા વીર તું,

મારી સંગે શું છે વેર—વદને વીર તું

મી ઢાળ જોઈ કર તું મહેર, આશા ભરી જતી હું ઘેર—તકજો

જો ઈશ્વર વસે ચોફેર, ના કર કંસ કાળો કેર—ડરને વીર તું.

૧૮૬ કંસ વધ

કાનુડા તારી કામણુ કરનારી, વ્રજમાં વાંસલડી વાગી

મીઠી વળી મોહક મન વશ કરનારી—વરજમાં

મન વશ કરનારી સ્વર સુણતાં લાગે સુખકારી,

હું ઘેલી, તમ વીણ થઇછું ગીરધારી—વરજમાં

૧૮૭ નવલકુસુમ

કોઇનું કરયું કાંઇ થાય નહીં, છે કરમ સહુ કરનાર કોઇ

કરમ સહુ કરનાર ન કોઇથી, કરમ કદી ફરનાર—કાંઇ

દીધાં તેવાં લેવાં પાછાં, એજ કરમ વ્યહવાર—કોઇ

જમે ઠરાવ્યા હશે કાંકરાં, મણી નથી મળનાર

જમે મણી તો વીશ્વ ધણીથી, ટાળ્યા નથી ટળનાર—કોઇ૦

૧૮૮ જગતસીંહ

હું છું રંગીલો જુવાન, ફક્કડ અકકડ, ચાલુ આમ
જાણું છું વીદ્યાએ તમામ, રશીકલાલ મારૂં નામ
અંહાના રૂપ આગળ માનો, કામદેવ પણ તુચ્છ
કઇક કામની ફીદા થાયછે, જોઇને મારી મુચ્છ
એકલો છું વીદ્યામાં તેથી, પંડીત પકાઉ
કસબી પુરો ગાવામાંહી, રાગ રાગણી ગાઉં—હું૦

૧૮૯ અંબરીષ

મોહનજીને મળવા તલપે મારૂં ચીતરે—મોહન
પ્રેમની આંખો, પ્રેમની પાંખો, પ્રેમના ગાઉં મુખે ગીતરે—મોહન
સાગર સંગે સરીતા ઉમંગે, મળવા દોડે ધરી પ્રીતરે—મોહન
પ્રેમે મળશું, જ્ઞાનમાં ગળશું, વેળા વળાશું હવા ખચીતરે—મોહન.

૧૯૦ અનસુયા

મારે મંદીર પધારો યોગીરાજ મહારાજ, ભોજન કરાવું મન ભાવતાં
ઘેબર ધારી જલેબી શીરો સુખડી, મોતીચુર ને મેસુર, ભાગે ભુખડી
તળું તતબીરે કાચલી વડી તમ કાજ—ભોજન૦
નેટે નીપજાવું શાક ભાત ભાતનાં, રૂડા રાઇતાં બનાવું જાત જાતનાં
અતી જુગતીથી પીરસું પ્રીતે ધરી આજ—ભોજન૦

૧૯૧ વ૦ પ્ર૦

જાઓ વ્હાલાને વેગે વધાવો, માથે પહેરાવો ફુલથી છાઓ
અંગે અંગે ફુલોના વાઘાથી સજાઓ—જાઓ૦
કુસમ સમી કાય ત્યાં પુષ્પ સોહાય,
સીયલવંતી છો સુગંધી સંસાર જો ફેલાવ
રતી પતી છો સુગંધી કુસુમોના કુંજે સોહાવો

૧૯૨ ફાંકડો ફીતુરી

ચાહ રાખી ચીતમા દીલ જાની, ના જાઓ તજીને મુજને
વીલાયત વસાવી ઝટ વહેલા આવજો જીરે
દીલના દીલદાર પ્યારા હઇયાના હાર મહારા
દાદગર આપે તુને યારી
જુદાઇના આગે વ્હાલા દુખ દીલ લાગેરે
અકલાવા દીધા મને ભારા.

૧૯૩ તીરેહુવસ.

ચલો જામે ઉડાએં મજે આ સાંવરીયા
ઇસ ઇશરતકી ઘડીયાં પીયારે તેરી ગોદમે
હેએ ન કોઇ સીપઇયાં.
ખેલે ઉલફતકા ખેલ છોડે ઝંઝટકી રેલ
અનેગે રાધા છએલ. મેરી કામીની.
વરલકા લુત્ફ દોનો ઉઠાએં.
ભરકે જામે શરાબ પીલાએં.
દેખો યારો ... ...કા પીલપીલા ખેલ.
મર્દસે મ... ... ...હુ એહુભી હુએ એક મજા.
યા ખુદા બચા
કરતા હું તઓબા ત...

૧૯૪ તીરેહુવસ.

લો આયા દુલાહુ શા...
એહુ પ્યારી જાનસે પહેચાનલે ઇસ શાનસે મેહમાનકો
રંગીલા ફીતરવાલા બાંકા અનોખા નીરાલા
અયસા હીંમતવાલા હુએ
અપને પીયાકો માત બનાલે જાદુ ડાલકે
સઆ પ્યારસે દીલદારકો અબ ફાંસ લે.

૧૯૫ તીરેહુવસ.

બુત કાજી બડા પાજી નીકલા બેઇમાન
ખુબ જુતે લગાવો મીટાદો નીશાન.
દીલ એહુ ચાહે દુમ દબ દું બચે જીસસે મેરી પ્યારી જાન.
મારો જુતે.
અબ ન છુટે.
કંબખ્તીકા હુએ સામાન.
બહેના મએભી મારૂં ઘુંસા તુમહો તુમહારા ફરમાન.

૧૯૬ તીરેહુવસ.

આલી મોરી બારી ઉમરીયાં સાંવરીયાકે બીના હુઇ ખાર
હારે હરે પીયુ ધનકા મીયાંઆ છાંડ ગયા પરદેસ.

સુની સેજરીયા જીગર જલત હુએ બીપ્તર [illegible]
હીરતે ફીરતે મોહે યાદ પીયુકી પગમે લગે ઠેસ
બ્યાકુળ બનકર બેહોશ પડી મુંહપર ચઢ આવત ફેલ
હુએ એહી ઇરાદા પીયાકો ઢુંડન લું જોગનકા ભેસ.

૧૯૭ — તીર્થહ[illegible]

હુએ બહારે બાગે દુનીયા ચન્દરોજ
દેખલે ગાફીલ તમાશા ચન્દરોજ
જુલ્મ ઓર જોરો જફા જુદે સીતમ
કઓન દે હમકો સહારા ચન્દરોજ

૧૯૮ — તીર્થહવસ

આબ આતીશ હવા મીટ્ટીસે બના
ફાની ઇન્સાં નાજ કરે
જીન્દગાની મીસ્લે સબા ઇતરાએ
ખાકમે આખીર મીલે જાએગા

૧૯૯ — અજીતસીંહ.

કજરા ગયો સીપાઈ જમાના ખોટા
જમાના ખોટા જમાના ખોટા
કાપર પહેનું મે હરી હરી ચુરીઆં
કાપર કરૂં મેં સીંગાર બાલમ મોરા છોટા

સાખી—[illegible] દીયું તો કગ કરે, સુરમા દીયો ન જાય
જીન નેનનમે પીયુ બસે સો દુજો ના સમાય
જમાના ખોટા જમાના ખોટા.
